

ELŐFIZETÉS

HOLYBEN:

Egy evre 24 korona
Egy hora 2 korona

VIDEKEN:

Egy evre 28 korona
Egy hora 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK:

6-hatában pedig sor egyezer 20 fillér
minden következőnél 16 fillér

nyitár hora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 167.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, július 17.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A városi zálogház.
A városok és a hazai ipar.
József főherceg és a zsidó képviselő.
A Csátelep sorsa.
A braganzai herceg házibere.
A jogakadémiák megszüntetése.
A pénzügyminiszter leirata az aradi híd
ügyében.
Válopör a kutyák miatt.
A távlovagló román tiszt.
Egy pohárköszöntő hullámai.
Gáspár Lajost elfogták.
Elzúllott primadonna.
Tárca: Csak ideges. Irta: Horváth Janka.
Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

A városi zálogház.

Arad, július 16.

Szegény ember, a ki a hitelműveleteit a ruhatárának egy-egy jobb állapotú darabjával szokta lebonyolítani: most nagy szorultságban van. Az ő rövid lejáratú kölcsöneire nincs konverzió. Az aláírása korona-értékben kifejezve egyenlő a nullával. Uton-utónfélen hallja, hogy olcsó a pénz, még olcsóbb a pénz, olyan olcsó, hogy a bőségben szenvedő bankok csaknem ingyen kínálják oda, de a hitelképtelennek született emberfia nem kap abból semmit se.

Pár hete, hogy az aradi magán-zálogház, a mely egyéb ingókra is adott kölcsönt, mint arany és ezüst tárgyakra, beszünt. Hogy miért, az teljesen a magán

ügye annak, a ki a tulajdonosa volt. De a hatás, a mely a beszüntetését fekete árnyékként követte, a szegény néposztálynak ezreit érinti, tehát közérdek, a melylyel foglalkozni kell.

Bizonyos, hogy „nincsetlen” emberek érzik a zálogháznak hiányát. A szükség hozta-e létre a zálogházakat, vagy a megszokás, arról lehetne vitatkozni. Az kétségtelen, hogy a kis egzisztenciák, a kiknek a költségvetésében időnként előre nem látható zavarok állanak be, nehezen tudja nélkülözni a zálogházat.

És ez az állapot újra a fölszínre vetett egy eszmét, a mely pedig azt hittük, hogy a tervek temetőjébe került: a városi zálogház ideáját. Nemcsak barátságos eszmecserék formájában esik róla szó, hanem immár a város intéző emberei is foglalkoznak vele.

A város törvényhatósága még 1898-ban elvben kimondta egy városi zálogház létesítését. Azóta, nem tudunk róla, hogy a belügyminiszteriumból valamelyes döntés történt volna erre a határozatra nézve. Elvégre négy év a belügyminiszterium időszámítása szerint nem nagy idő, s arra meg épen kurta, hogy a miniszteriumnak valamely osztálytanácsosa ily fontos kérdéssel a véleményét megformálja. Azonban a kérdés eddig bennünket se égetett, mi se sürgettük meg a miniszteriumot, szóval, ma ott vagyunk, mint négy év előtt.

A városnál mindazonáltal szükségesnek látták, hogy a kérdést előkészítsék. Aktuálissá tette ezt nemcsak a szóban forgó zálogháznak beszüntetése, hanem a város szervezeti szabályzatának reformja. A szervezeti szabályzatban, a melyet már a jövő év elején életbe akarnak léptetni, számot kell vetni azzal, hogy az esetleg megalkotandó városi zálogházat kezelő személyzetet mily módon illesztik be a tisztviselői kar létszámába.

Hir szerint a városi zálogház telkéül ki van szemelve a József főherceg-uti volt Probst-féle telek, a mely ez idő szerint városi tulajdon, és a melyet főképp ezért nem áldoztak föl a tervnek, hogy a Szent László-utca folytatásaképp, a törvényszéki palotáig utcát nyissanak.

Ezenkívül a város megkezdte a hasonló intézmények tanulmányozását. Tudomás szerint hazánkban két helyen van városi zálogház: Temesvárott és Kecskeméten. Institoris Kálmán polgármester nemrégiben a városi zálogház ügyében Temesvárról járt, a hol azonban értesülésünk szerint ezt az információt kapta: a város miután a házi kezelés szerfölött költséges volt és egyébként se mutatkozott célszerűnek, a zálogházat átadta egy pénzintézetnek, a városi zálogház címet meghagyván, s magának bizonyos felügyeleti jogot biztosítván. A másik városi zálogházzal az adatok még nem érkeztek meg.

Ennyi a városi zálogház ügyének tör-

TÁRCA

Csak ideges.

Irta: Horváth Janka.

A Chopin I. számú valcerének misztikusan szenvedélyes hangjai mellett, karszékében hátra dölve ábrándosan tekintett Irén a veranda felé, a melyen át a csillagos égre, majd ideges mozdulattal vette elő óráját s be se várva a zenedarab végét, sietett a verandára.

— Mi bajod, Irén? kérdezte a háziasszony s abbahagyva a zongorázást, ment vendége után ki mosolyogva nézte a csillagos eget.

— Látsz azt a csillagot Jolán?

— Igen, az északi sarkcsillag.

— Az a mi közös csillagunk Ivánnal, s ha nem lehetünk együtt, pont tíz óraker mindketten azt a csillagot nézzük s tudjuk, hogy gondolatunk egyesül szereimünkben.

— S mindennap meg is írjátok egymásnak gondolataitokat s esténként ábrándoztok a Chopin I. számú valcere mellett. Hány éve már?

— Ezt a valcert játszottam Iván első találkozásunkkor négy év előtt! három éve volt es külvöm, s azóta most az első eset, hogy két hétig nem láthatjuk egymást. Oh ezek a nagy gyakorlatok! Tavaly lakást vettem Bruckban s az ottani gyakorlatok alatt mindig láttam Ivánt. Mikor áthelyezték az ezredet, én könnyű kosimon követtem. Gyönyörű, kedves utazás volt.

— Lenne csak három gyermeked, mint nekem, tudom, nem mehetnél az ezred után.

— Isten őrizz. Borzadok a gondolattól, hogy egy gyermek helyet foglalhatna Iván szívében amely egészen az enyém, csakis az enyém kell, hogy legyen. Mi csak egymásért élünk s együtt fogunk meghalni is.

— Csak most hozták el a postát, — szölt a háziúr, aki nagy csomaggal a kezében lépett a verandára.

— Az én leveleimet! — kiáltott csillogó szemekkel Irén.

Szoványi átnézte a csomagot. Nagyon sajnálom, de magának itt nincs levél, édes Irén.

A fiatal asszony izgatottságtól reszkető ujjakkal szórta szét egy kis asztalon az érkezett csomag tartalmát, aztán két kezébe rejtve arcát, sirva hanyatlott a lócára. Iván nem gondolt rá — nyöszörgött.

— Már hogyan gondolna; de fáradt lehet a sok lovaglástól, ahogy hazamegy, azonnal elalszik. Még az is lehet, hogy tévedésből a postán maradt levele.

— Nem lehetne érte küldeni?

— Ma már csukva van a posta, de reggel korán ott lesz küldöncöm. Legyen nyugodt édes Irén.

De Irén nem lett nyugodt; vízborogatást kellett rakni szívére, fejére, oly izgatott volt: folyton beszélt az őt ápoló Jolánnak az ő végtelen szerelméről, aztán Ivánról, ki őt nem érti meg, s aki nem tud úgy szeretni mint ő.

Hajnalodott, mikor Jolán a hálószobájába juthatott.

Másnap se jött levél, pedig két sürgöny is ment Ivánnak. Irén mind betegbb lett. A gyerekeket el kellett távolítani a szomszédos szobából, mert a vendég minden élénkebb hangtól ideges rohamokat kapott; elhozták az orvost is, aki vállvonogatva irt brómot a beteg megnyugtatóására.

Végre jött sürgöny, hogy pár nap múlva megérkezik Gálly Iván, a férj, ki hosszú levélbe magyarázta meg azután, hogy nem írhatott két nap, mert a fárasztó gyakorlatok után a Frekler báróné kastélyába voltak hivatalosak estebédre, honnan oly későn szabadultak, hogy alig maradt négy óra idejük alvásra, pedig kénytelenek a kastélyban megjelenni, mert abban a kis tót fészékben másutt enni se kap az ember. A hadgyakorlatokat meg rövidítették s ő három nap múlva ott lesz imádott felesége mellett.

Hangos örömsikoltással ölelte érkező férjét Irén, de csakhamar kibontakozott karjaiból s két vállára téve kezét, erősen nézett szemébe, keserű szemrehányással szólott: Te jól mulattál, míg én majd megbolondultam, hogy nem adsz hirt magadról. Frekler báróné nagyon szép asszony lehet.

— Anyád, ha nem nagyanyád lehetne a gyálgom, — szölt nevetve a férj s újból meg akarta ölelni az asszonyt, de az visszahátrált s könnyes szemekkel mondta: Te nem gondolsz mindig rá, érzem én azt már régen,

ténete. Most tehát arról van szó: most, miután más zálogház nincs, a mely nem arany és nem ezüst ingókra kölcsönt adna, szükséges valami a városi zálogház, vagy sem.

Minden számtani művelet nélkül meg lehet adni erre a választ. A zálogház intézménye olyan, hogy az vagy hasznos, vagy humanitárius. A kettő egymást körülbelül kizárja, különösen a zálogházak mai törvényes kamatlába mellett. A város, mint erkölcsi testület csak is a humanitás szempontjából rakhatja le az alapkövét a zálogháznak, azért, hogy a legszegényebb néposztály hitelforráshoz jusson. Tehát a város már ennél a pontnál lemond arról, hogy a zálogházból jövedelme legyen. De ha volna is: elveszi ezt a kezelés, amely egy közintézménynél sokkal bonyolultabb, nehezekebb, költségesebb, mint a magán-zálogháznál. Az utóbbinál egy személyben egyesül sokszor a rovatoló, a becsüs, a pénztáros, a könyvvezető, az ellenőr pedig maga a gazda; városi intézménynél minderre külön személy kell. Hogy például az a nyereség, amelyet egy-két forintos selyemernyő zálogba vételénél a város kapna, nem ér föl azzal a kezeléssel, amelyet ennek az egy tárgynak hivatalos „elintézése” kíván, nagyon könnyű fölérni.

Megvalljuk, a zálogház helyett szívesebben látnánk más intézményt, amely a szegény néposztályt a minimális összegű kölcsönökkel ellátná, de ilyenre hirtelenben nem tudunk példát: ha mégis lenne, örömmel üdvözlőnénk. De ha már a tökében legjobban szűkölködő embereknek más-ként nem lehet segíteni, mint zálogházzal, akkor is ellene kell szólnunk a városi zálogház tervének. A városnak, a mint sok minden kíváncsú egyébre, nincs pénze a nagy mennyiségű befektetésre, arra pedig egyáltalán nem, hogy ily alkotásra évről-évre ráfizessen. Sokkal helyesebb, a célnak is inkább megfelelő lenne az eszme, amelyet néhány év előtt épp e lapok hasábjain vetett föl a város egy

polgára: álljanak össze az aradi pénztézetek egy oly intézmény létesítésére, mint aminőnek hiányát most Arad kis emberei érzik. Nekik könnyebb megtalálni a módját a kezelésnek, amely mellett a zálogházat ráfizetés nélkül lehet vezetni. Ha ennél a közösen fenntartott intézménynél lesz arról szó, hogy a város segítséget adjon, — arról szívesebben fogunk beszélni, mint ma a városi zálogház teréről.

A városok és a hazai ipar.

(Pozsony átirata.)

Arad, július 16.

Pozsony sosem tartozott a népszerű magyar városok közé. Bécs szomszédságában lévén, a német ajkúak száma is sokkal több ott, semhogy ott vezetésről magyar érzelmekben általában is szó lehetne. Nagy küzdelmek folytak mindig Pozsonyban a magyarosodás körül és nem ritkán kerekedtek a német-osztrákok azon magyarok fölé, kik a hazai érdekeket — ha kell — erőszakkal is szolgálták. A társadalom is széttagolt; Pozsonyban azok akik Ausztria felé gravitálnak, egész külön szektát képeznek s gyűlölettel viseltetnek a jó érzésű magyarok iránt.

Meglepő ezek után azon mozgalom sikere, melyet Oberschall Pál dr., Pozsony városa törvényhatóságának bizottsági tagja indított a magyar ipar felkarolása érdekében.

Pozsony városából oly hazafias mozgalom indult ezzel meg, hogy Aradváros is megirigyelheti ennek példáját.

Az indítványa megkoronázza az iparfejlesztési akció eddigi sikereit és ha a gyakorlatban oly következetesen fog végrehajtatni, mint a mily erélyes és spontán volt Pozsony törvényhatóságának egyhangú határozata és ha az ország többi törvényhatóságai is magukéva teszik Pozsony indítványát, a magyar ipar oly hatalmas lendületet fog venni, melyet már csak az önálló vámterület, ennek híján pedig csak társadalom egészének iparpártolása mulhat felül.

A nevezetes indítvány egész terjedelmében így szól:

„Mondja ki Pozsony szab. kir. város törvényhatósági bizottsága, hogy jövőre a város minden közszükségletének beszerzésénél csak magyar anyagot, terméket szerez be és a műszaki teendők ellátása körül csak magyar műszaki erőt alkalmaz, a kiadandó vállalkozásoknál pedig csak magyar vállalkozó ajánlatot veszi figyelembe. Minden oly esetben, ha a határozat végrehajtható nem volna, a szükséges külföldi beszerzés, vagy külföldi szak-erő és vállalkozó alkalmazása csak előleges törvényhatósági bizottsági határozat után eszközölhető. Az ez iránt való indítvány 15 nappal a határozathozatal előtt közzhírré teendő, hogy esetleg megfelelő magyar ajánlat követhetné a külföldi beszerzés, illetve külföldi műszaki erő, vagy vállalkozó alkalmazása mellőzhető legyen. Indítványozza egyézersmind, hogy hasonló határozatnak hozatala végett az ország összes törvényhatósági bizottságai átiratilag megkerestessenek.”

Kihat tehát az indítvány a feldolgozandó nyers anyagokra, előírja a hazai ipar elsőbbségét minden közszállításnál, sőt a munka kiviteléhez alkalmazott szak-erők magyar honosságát is megköveteli.

Ily alakban az indítvány rövid szavakban teljes, tökéletes intézkedést foglal magában s nem járhat fél sikerrel.

Őszintén mondván szokatlanul kielégít, mondhatnók fölemel a megoldás e módja. Ha hasonló indítványoknál rendszerint a kibujás ajtaját látjuk, mely a kivételeknek, eshetőségeknek és protekciónak száz és száz lehetőségét nyújtja. A pozsonyi indítvány az ily kibuvókat elzárta és a kérdést teljesen megoldotta. A cél — a magyar ipar feltétlen elsőbbsége minden közszállításnál és a magyar munkásnép, valamint a hazai műszaki erők foglalkoztatása — ezzel el van érve és csak szigorú ellenőrzés kívántatik még, hogy ez indítványnak hatálya is legyen.

Elsmerés illeti Pozsony városa törvényhatóságát, hogy ez indítványt egyhangulag magáévá tette, hogy követésre méltó lelkesedéssel felkarolta a magyar ipar immár elhanyagolt ügyét és hogy példát szolgáltatott arra, miként kell, ha mindjárt áldozatok árán is saját nemzetünk iparát felkarolni, hogy ennek révén a magyar nemzet erősödjék és a magyar nép a munkától megizmosodjék.

most a távolból is megéreztem, hogy más foglalja le gondolataidat, szívedet. És sava mind gyorsab, szenvedélyesebb lett.

— Ugyan edesem, ne csináljunk scénát, tudod te jól, mennyire szeretlek, s tudja azt mindenki, hisz a „mustra férj” nevem az ezredben, már bosszantanak is velem. S a békétlenség könnyű fellege vonult át a daliás huszártiszt homlokán.

— Bosszantanak, van is okuk reá — nevetett gúnyolódva Irén s nevetett tovább minden kis ok miatt. — Egész estig kicsapongó jó kedve volt, férje néha aggódva nézett reá.

Több telt el egy évnél, míg Szoványiék viszonzhatták a rokoni látogatást Irénknél. Családos falusi gazda nehezen mozdul ki fészkéből s Gálffy állomáshelye jó távol volt tőlük. Irént zajongó jó kedvű társaságban találták, környezve az ezred legfessebb tisztjeitől; a férj nem volt odahaza.

A társaság nem akarta zavarni a rokoni viszontlátást s oszlani kezdett. — Irén oda szólott egy fiatal tisztnek: Mátray, maradjon még; a cousinneom nagyon szereti a magyar dalokat, a miket maga oly bámulatos szépen játszik.

Nemsokára zongorához ült a fiatal tiszt, s felhangoztak keze alatt azok a mélabus, majd szenvedélyes régi dalok, melyek az érzelmek egész világát tudják felidézni a szívből.

Irén szórakozottan hallgatta a zenét s ro-

konait elhalmozta szíveséggel, csak midőn erős léptek hallatszottak az előszobában, kelt fel Jolán mellől, odaült a zongorához s szép fejét edes, boldogság kifejezésével támasztotta karjára.

A férj lépett be, — Irén megvető tekintettel mérte végig, a férfi a megszokás hidegségével ment el mellette, örvendezve vendégeinek.

— Most mondta a kaszinóban a századosom, hogy megérkeztek, félbehagytam kártya pártimat s rohantam haza.

— Nagy áldozat volt, — hangzott Irén gúnyos szava, aztán Mátrayhoz fordult:

— Kérem, ismétlje ezt a dalt, oly gyönyörű volt.

Mátray ott tartották vacsorára s még eljött Iván legjobb barátja, rendes vendége a háznál, s a legvidorabb hangulatban folyt le a vacsora. Irén elbűvölően szép, szellemes volt, de férjéhez csak egyszer szólott, mikor beszéd közben többször érintette kése nyelével az asztalt.

— Ugyan kérem, ne kopogtasson, egészen idegessé teszen.

— Pedig soha se szokott az lenni, — gúnyolódott Iván, de letette kezéből a kést.

Vacsora után a pipázóba vonultak az urak s a két hölgy egyedül maradt. Irén lázas sietőséggel beszélt a jövő farsangról, pletykákról, mindenről, mi távol esett érzelmvilágától. Jolán hallgatta egy darabig, aztán megfogta ke-

zét s szeretetteljes részvétellel mondta: Irén, te nagyon megváltoztál.

Irén vállat vont: Miért? Épp oly ideges vagyok, mint eddig, hisz mindennap mondja férjem: Te megint ideges vagy! s hogy megnyugtasson, elmegy a kaszinóba, vagy Isten tudja, hova, s csak későn kerül haza; én is kénytelen vagyok mulatságot keresni. A múlt héten volt s elkezdett egy barátnőjénél lefolyt estélyről beszélni.

— Jolán a zongorához ült s elkezdte szépen és érzelmesen játszani a Chopin I. számú valcerét.

— Játszál valami mást! — békétlenkedett Irén.

— De ezt játszom, hallgasd csak, milyen szép.

Irén összeszorított ajakkal s félig lehunyott szemekkel hallgatta a zenét s az utolsó akkordnál reszkető hangon mondta: Játszd nekem azt a dalt: „Minek is van szív s a szívből szerelem” s e szavakkal a zongora fölött összekulcsolt kezeire fektette homlokát s keble hevesen emelkedett.

A férfiak visszajöttek a szalónba. Irén egy kissé kábult kifejezéssel emelte fel fejét, de mosolyogva szól Mátrayhoz. Kérem, játsza el még egyszer kedvelt dalomat: „Minek is van szív”

Jolánnak nem volt többé alkalma egyedül beszélni Irénnek, aki minden lehetőt megtett, hogy kellemes és mulatságos legyen rokonainak rövid ottlétök, de óvakodott négy szemközt maradni Jolánnal.

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

Ily indítvány felér a kivándorlási kongresszus megannyi böcs határozatával, mert direkt intézkedést foglal magában a magyar munkásnép foglalkoztatására, a magyar tőke értékesítésére és a gazdasági élet fellendülésére.

A magyar ipar érdekeit nem engedi kiszolgáltatni fő- és alvállalkozóknak, kik a külföldi gyárak hazai megbízottjaival szövetkezve mindig találtak módot arra, hogy a magyar gyárakat minden versenytárgyalásnál elnyomják.

Eddig is tettek valamit a törvényhatóságok a hazai iparért a közszállításoknál, kimondva, hogy a mennyiben hazai cégek ajánlatai lényegesen drágábbak az osztrákokénál, a magyar iparé az elsőbbség 10% volt a határ, meddig a magyar ipar hátrányosabb ajánlata rendszerint figyelembe vehető volt.

Oberschall dr. indítványa nem ismer megalkuvást. Feltétlen érvényt kíván biztosítani a magyar iparnak és ez az, mi az ő indítványát magasztossá teszi és mely korszak alkotó lehet a magyar ipar felvirágzására.

Előbb éljünk meg mi magyarok önhazánkban és ha azután marad mód rá, hogy az osztrák is jó falatokhoz jusson nálunk, azt mint szomszédnemzet nem irigyeljük tőle. Azért mondja az indítvány, hogy „minden oly esetben, ha a határozat végrehajtható nem volna, a szükséges külföldi beszerzés, vagy külföldi szakértő és vállalkozó alkalmazása csak előleges törvényhatósági bizottsági határozat után eszközölhető és az ez iránt való indítvány 15 nappal a határozathozatal előtt közhirrre teendő, hogy esetleg megfelelő magyar ajánlat következtében a külföldi beszerzés, illetve külföldi műszaki erő, vagy vállalkozó alkalmazása mellőzhető legyen.” Ekesen domborodik ki e szavakban a magyar ipar feltétlen elsőbbsége és az indítvány tevőnek nemes hazafisága és fajszeretete.

Ha a pozsonyi átirat Aradhoz megérkezik, nem kételkedünk benne, a város magáéva fogja tenni. De nemcsak ez szükséges, hanem az is, hogy a határozat minden ízében, az utolsó kérekszőgig, vaskövetkezetességgel érvényesüljön a városi közszállításoknál.

Szoványiék érzékeny rokoni bucsuvétel után csak ketten ültek a tovarobogó vasúti kocsiában. Szoványi nagyot fújt. De jó, hogy nem vagy ideges feleség, rég megszöktem volna tőled, ha olyan volnál, mint szépséges hugod, Irén.

— Iván a hibás, nagyon elhanyagolja, meggondolhatná, hogy Irén ideges, érzékeny.

— Mit tegyen? Három évig nem csak tűrte feleségének minden hóbortját, de alá is rendelte magát azoknak, — míg pajtásainak gunytárgya nem lett, mint nevetséges papucshős. Próbált okosan beszélni az asszonnyal. Ennek az eredménye nagyobbánál nagyobb családi scénák voltak: most kerüli a házát és az asszony — úgy látom — kárpótlást keres.

Pár év múlva nagy kárörömmel tárgyalta az országos pletyka a szenzációs hírt, a Gálffy pár válik, ez a vége a legnagyobb szerelemből kötött házasságnak. Folyt a találgatás, miért? Irén más: szeret, férjhez is megy a fiatal hadnagyhoz, ki oly nagyon udvarolt neki — Mátray után a harmadik. Gálffy Iván nőül veszi titkos szerelmét, mások szerint egy milliomos özvegyet. Semmi sem bizonyult valónak. Irén Olaszországba ment az őt rajongással kényeztető anyjával, az udvarló az ezrednél maradt, még meg sem verekedtek Gálffyval, tudták, hogy nincs igazán okuk reá.

József főherceg és a zsidó képviselő.

(Epirod a hivatalos lakomán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16

Napok óta beszélnek Baján egy esetről, a melynek szereplői József főherceg és Reich Aladár bajai orsz. képviselő. Az esetet a Magyar Szó tegnapi száma, teljes főtartással, a következőkben írja meg:

József főherceg, mint honvédfőparancsnok június hóban tartotta meg szemleutját. Körutján e hó elején érkezett Baja városába. Az ottani szemle befejezése után, szokása szerint, lakomát adott.

A lakomára hivatalos kitünőségek névsorát az utolsó képviselőválasztásoknál kisebbségben maradt szabadelvűpárti vezérférfiak állították össze és terjesztették a főherceg elé. Hivatalosak voltak a lakomára a városi, a katonai hatóságok fejei, a közélet tényezői. Egyedül a város országgyűlési képviselője, Reich Aladár, akit Plósz igazságügyminiszterrel szemben függetlenségi 48-as programmal választottak meg, hiányzott a meghívandók névsorából.

Amikor József főherceg a névsort elolvasta, feltűnt neki a hiány és kérdést intézett környezetéhez, hogyan és miért maradt ki a képviselő és ki az a képviselő? A névsor szerkesztői a kihagyás okául azt hozták fel, hogy dr. Reich Aladár, a szabadkai hatodik honvédgyalogezredhez, mint tartalékos hadnagy harmincöt napi fegyvergyakorlatra van behíva és már ezért sem tehet eleget a lakomára szóló meghívásnak.

Erre József főherceg elrendelte, hogy táviratozzanak az ezredparancsnoknak Szabadkára, hogy dr. Reichnak adjon huszonnégy órai szabadságot. Egyben az ezredparancsnokot is hívják meg a lakomára.

Igy is történt. Reich képviselő katonai díszben jelent meg a lakomán. A főherceg szívesen fogadta és maga mellé ültette.

Lakoma közben a képviselő odafordult a főherceghez és a következő megjegyzést tette:

— Fenséges uram! Néha nagyon nyomja a hadmentességi adó az embereket. Mert az hat koronánál kisebb nem lehet és annak az ügyefogyottnak aki katona nem lehet, ez sok pénz. Inkább a tehetősekre kellene nagyobb adót vetni. Fenség, kegyeskedjék ezt az ügyet is figyelmére méltatni.

József főherceg erre állítólag azt válaszolta volna:

— Ha én Lukács pénzügyminiszter lennék, ehelyett a zsidó családokat adóztatnám meg.

Reich képviselő, aki zsidó vallású, erre elhalványodott és helyéről fel akart volna kelni. De a főherceg hadsegédje, báró Vecsey Károly huszárszázados, — hír szerint — atillája és zsinórzatánál fogva visszatartotta, miközben feléje sugta:

— Ne csináljon botrányt!

A lakomán résztvevők közül állítólag többen hallották a főherceg megjegyzését és látták a jelenetet, amely általános feszültségnek okozója volt az egész lakoma alatt.

Később erről az esetről nem történt említés, de a közönség körébe mégis kiszivárgott és elterjedt Bács megyében.

Hír szerint Reich képviselő a fegyvergyakorlat befejezése után le fog mondani tartalékos tiszti rangjáról.

Hogy ez a dolog megtörtént, azt az is bizonyítaná, hogy másnap a távozó főherceg-

nez nem ment volna ki a vonathoz Baja város képviselője.

A M. Szó a tudósításhoz a következő kommentárt fűzi:

Mi megvalljuk, kételkedünk abban, hogy a jelenet ilyenén 1-folyású lehetett. Hiszen az a tény, hogy a főherceg külön figyelmet tanúsított a képviselő iránt, külön kikérte katonáéktól és maga mellé ültette: eléggé bizonyítja, hogy nem lehetett célja a képviselőt felekezeti érzelmeiben bántani. Várjuk az eset tárgyalagos ismertetését.

TÁVIRATOK.

Zavarok a békekötés után.

London, július 15. A Reuter ügynökségnek jelentik Pretóriából tegnapi kelettel: A megkönnyebbülés érzése után, a melyet a háború befejezése előidézett, most mindenütt reakció kezd mutatkozni. A volt National-Scout-okat, a melyek burokból alakultak és megadták magukat, folyton elkeseredetten üldözik azok a burgherek, a kik végigküzdötték a háborút. Néhányat közülök agyon is lőttek. Ez az ellenségeskedés olyan nagy, hogy a burgherek zöl: jelvényeket viselnek megkülönböztetésül a National-Scout-októl és azoktól a buroktól, a kik a háború alatt letették a hűségüket. A burok egyáltalán úgy tesznek, mintha nem vesztettek volna el függetlenségüket és egész nyíltan viselik jelvényeiket. Sok burgher azt mondja, hogy azzal vették rá őket a fegyverletételre, hogy hamisan közölték velök a békekötéseket, a melyeket nem tartanak jogosultaknak. Sokan a hűség megszegésével vádolják a vezéreket. Egy ízben sok bur megadta magát vezérük tanácsára, a ki azután azt mondta, hogy félreértették, mert ő nem tanácsolta a megadást. Transzváiban nagyobb az elkeseredés, mint az oranjei gyarmatban.

London, július 15. A felsőházban Onslow gyarmatügyi parlamenti államtitkár az Angliából Dél-Afrikába való kivándorlás tárgyában hozzá intézett kérdésre azt válaszolja, hogy a kormány a nagyarányú telepítések tervét meg akarja valósítani, de ez idő szerint nem rendelkezik elég nagy területtel, hogy kielégítse a dél-afrikai rendőrsapatok és yeomanryk igényeit, a kiket más kivándorlók előtt kell kielégíteni.

Anglia és Olaszország.

London, jul. 16. Az alsőházban a konzuli és diplomáciai szolgálatra előirányozott 277,000 fontnyi költség tárgyalása során Gibson Bowles keményen támadja Currie kvirináli angol nagykövetet, a ki szerinte annyira ellenszenves Rómában, hogy valósággal visszahívását követelték. Szó szerint Currie az oka, hogy Anglia és Olaszország között megszűnt a barátságos viszony.

Cranborne külügyi államtitkár védelmébe veszi a nagykövetet és tagadja, hogy visszahívását kívánták. Megjegyzí, hogy nincs ország Európában, a melylyel Anglia barátságosabb viszonyban volna, mint Olaszországgal. Olaszországgal — mondja az államtitkár — vállivetve működünk Szudán határán a szomáliai földjén.

Grey nem látja be, hogy miért kellene a francia-olasz egyetértésnek változást előidéznie Anglia és Olaszország viszonyában, de szeretné ha biztosítanák róla, hogy ez az egyetértés nem Anglia és Olaszország viszonyának rovására jött létre.

Gibson Bowles erre sajnálkozásának ad kifejezést Currie állítólagos visszahívására vonatkozó megjegyzése miatt.

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utközben, kocsin, hajón, vasuton, hadgyakorlaton történik és halált, vagy rokkantságot okoz.

A braganzai herceg házbéré.

(Egy pár története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Ferencz József braganzai hercegről, a kit legutóbb különös londoni kalandja révén emlegettek sokat, ismét érdekes hír érkezik.

A nagyváradai Gazdasági Banknak van egy háza. Csinos, előkelő uri ház. Egy ideig üresen állott, azután gróf Stahremberg huszárszázados bérelte ki. A százados nemsokára elhagyta a házat, mert átköltözött Debrecenbe. De a ház nem maradt üresen. Akkortájt helyezték át ugyanis Nagyváradra a fiatal braganzai herceget, a ki már Debrecenben mondta gróf Stahrembergnek, hogy jó lakást keres Nagyváradon és rövidesen megállapodott vele abban, hogy átveszi a lakását. A herceg megérkezve, lovaival és kutyáival be is hurcolkodott a házba. A Gazdasági Bank, a ház tulajdonosa tudomásul vette a beköltözést és bérleti szerződést akart kötni a fiatal braganzával, a ki azonban — talán a mult egynémely tapasztalatán okulva — semmiféle aláírásba nem akart belemenni. A bank ebbe is belenyugodott, mert a házbért ugyanis biztosítva látta.

A házat lakta a herceg nyugodtan, kényelmesen egész addig, míg Bécsben egyszer úgy nem találták, hogy a fiatal princ elég sokáig mulatott már a körösparti városban és el nem helyezték onnan. A herceg akkor egy szép napon összeszedelőzködött s lovaival, kutyáival elvonult Nagyváradról, egyetlen házmester-féle embert hagyva hátra a házban.

A bank nyugodtan nézte a hercegi exodust és mivel a hercegnek sem költözése előtt, sem azóta eszébe sem jutott fizetni, ügyvéd útján szólította fel a fizetésre. A levél természetesen valami főudvarmesteri kézbe jutott, a honnan csakhamar megküldték a házbért.

A lakást azonban nem mondták fel s nem mondta fel a herceg sem, bár az ügyvédi felszólítás nyomtatékosan hangsúlyozta, hogy jó volna felmondani, hogy a bank rendelkezhezzék a házzal.

Nemsokára aztán következtek a nagyváradai lóversenyek. Ferencz József herceg ismét Nagyváradra érkezett lovaival és lovászaival, de az összes szállók zsufolva voltak s ő nem talált megfelelő lakást. Egyszerre azonban pompás ötlete támadt:

— Hohó! Hiszen, ha jól emlékszem, nekem van itt Váradon egy nagy lakásom!

Odarobogott a házhoz, a melyet kellemes meglepetésére csakugyan üresen talált, behurcolkodott, lovagolt a versenyeken és néhány nap mulva újra elutazott egész kíséretével együtt.

Házbérfizetésről természetesen szó sem volt. A bank ismét felszólította ügyvédével a herceget, a főudvarmesteri hivatal ismét küldte a házbért. És azóta eltelt egy félév, kettő, három, négy félesztendő, a herceg helyett mindig fizették a házbért ügyvédi felszólításra.

Néhány esztendő elteltével a herceg házbérfizetését Bécsben végre ügyvédnek adták át. Az megkérdezte egy levélben, hogy voltaképen miért követeli a bank a házbért. A levélre rögtön ment a válasz: a herceg soha sem mondta fel a lakást, használta is és egy embere még mindig a házban lakik. Bécsből jött az ultimátum: mindent tudomásul vesznek, fizetnek, de felhívják a bankot, hogy azt az embert lökje ki a házból.

A fiatal braganzai herceg ugyanis tökéletesen megfeledezett az ő házáról, emberéről és ezért fizették helyette hiába esztendőig a házbért: körülbelül ezer forintot évenként.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A Tarka Szinpad Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

A fővárosi szinpad világa érdekessége a Tarka Szinpad, mely nálunk az első irodalmi variétét megteremtette s ezzel Budapesten óriási sikert ért el, most vidéki körutra indult, hogy két hónapon át az országot is meghódítsa.

A Tarka Szinpad Aradon a szinkörben e hó 19. és 20. án tartja két előadását. Ez a legfrissebb művészgárdának a legkiválóbb írók és zeneszerzők teremtetek eredeti, pompás műsort. Az első magyar *überbrettli*t tehát mi is szinkör-színre megismerhetjük, s kétségtelen, hogy közönségünk is rendkívüli érdeklődéssel fogadja a Tarka Szinpad teljes művészi személyzetének vendégszereplését.

A Tarka Szinpad műsora a következő:

1. *Beköszöntő.* Előadja Iványi Antal.
2. *A kulcslyuk.* Kettős. Irta Mérei Adolf. Zenéjét Kern Aurél. Előadják Kornai Berta és Véghegyi Angela.
3. *Az én Katám.* Dal. Irta Heltai Jenő. Előadja Gyárfás Dezső.
4. *Van-e tehetségem?* Jelenet 3 képben. Irta! Pásztor Arpad, zenéjét Mader Raoul, a m. kir. Opera igazgatója. Előadja Kornai Berta.
5. *Ne váljunk el.* Törvényszéki jelenet. Magyar színre alkalmazta Góth Sándor. Előadják Iványi Antal, I. Várhelyi Vilma, Véghegyi Angela, Miklóssy Gyula.
6. *A vén kocsis.* Irta: Heltai Jenő, zenéjét Tarnai Alajos. Előadja Marton Mihály.
7. a) *A diófa románc.* Irta: Molnár Ferenc, zenéjét Konti József, a Népszínház karmestere.
b) *A tűzoltó.* Irta Heltai, zenéjét Huszka Jenő. Előadja Kornai Berta.
8. *A tekintetes ur.* Irta: Kalotai Sándor, zenéjét Lányi Ernő. Előadja cigánysíksérettel Baumann Károly.
9. *A segédjuhász.* Népszimfű-paródia. Irta: Szomaházy István. Előadják Marton Mihály, J. Várhelyi Vilma, Gyárfás Dezső.
10. *Ferde világ.* Irta: Pásztor Arpad, zenéjét Donáth Lajos, a Magyar Színház karmestere. Előadják Kornai Berta és Baumann Károly.
11. *Az édes fészék.* Bohóság. Előadják: I. Várhelyi Vilma, Iványi Antal, Véghegyi Angela, Miklóssy Gyula, Domokos Róbert, Szőregy Gyula.
12. *A rózsabimbó és a méh.* Angol dal az Ornagy ur-ból. Előadja Kornai Berta.
13. *Bregoli-paródia.* Előadja Baumann Károly.
14. *Bucsu.* Előkép. Előadja a Tarka Szinpad összes személyzete.

Színre kerülnek továbbá: A főpróba. Irta: Herceg Ferenc. — Pausa-kuplé. Irta: Rudnyánszky Gyula. — Az alkalmi szobalány. Bohózat. — Bakalevél. Irta: Gárdonyi Géza és Dankó Pista. — A trafikos leány. — Hortobágyi egyveleg. — A vén gitáros. — Pamlag nélkül. — Vészmadár — Ujságtrele. — Leleplezés. — Szózat. — Néger duett. — Párisi utazás. stb., stb.

A Tarka Szinpad személyzete 12 tagból áll. A vidéki körut június 14-től augusztus 15-ig tart, 33 városban összesen 68 előadás lesz, 22 városban egy-egy és 11 városban 41 előadás. Nálunk a nyári szinkörben fogja rendezni előadásait a magyar *überbrettli*.

* Aradi színészek Lippán. Az aradi színház tagjaiból alakult művész-társaság tegnap este Lippán rendezett hangversenyt és pedig, mint tudósítónk írja, rendkívül fényes erkölcsi és anyagi sikerrel. Zsufolt ház előtt játszottak színészeink s a lelkesedés és tapsból rész jutott valamennyi szereplőnek. Az est sikere következtében szó van arról, hogy a lippai hangversenyt megismétlik.

Tudósítónk a közetkezőket írja a hangversenyéről:

Az Aradi Nemzeti Színház tagjaiból alakult művész-társaság harmadik előadását e hó 15-én tartotta Lippán a „József főherceg” szálló nagytérmeiben, melyet Radna- és Lippa-műpártoló közönsége a zsufolásig töltött meg. Tanúságot téve arról, hogy az igazi, művészetet

mindenkor pártolni kész. A művész estély jól összeállított műsora a rendezők műzsléséről tett tanúságot, mert úgy a művészet komoly, mint vig és gyönyörködhető irányra képviselve volt abban; de különösen megnyerték a hallgatóság tetszését az *énekszámok*. És ha az ambiciózus művészeket serkenti a közönség lelkes elismerése és tapsa, akkor ezen kiránduló művész-társaság büszke lehet elért eredményére. Dicsérrel kell megemlékeznünk Csiky László két szavallatáról, melynek tárgyát Várad „Judás”-a és Abrányi „Petőfi a Hortobágyon” című költemények képezték. Karácsonyi Mariska és Parlagi Kornélia úgy magyar dalaikkal, mint a Lili keringővel és a Rózsabimbó és méh dalokkal fénypontját képezték az estélynek. B. Szabó József gyönyörű baritonja pedig, valamint Marházy Miklós monológja frenetikus tapsra radagták a hallgatóságot, nemkülönben Sarkadi Aladár kacagtató kupléi és a „Pajkos diákok” operettéből az „Uzsorás” című magánjelenete teljes elismerésben részesültek. Az előadás olyan érdeklődést keltett, hogy a közönség alig tudott betelni a hallottakkal; s a sok taps az újabb ismétlésekre serkentette a művészeket, kik e sikerült estnek nem csak szellemi, hanem anyagi sikerének hatásával távoztak tovább művész-utjukra. S. M.

* Leszkay András a budapesti Magyar Színház bérli igazgatója egy hozzánk beküldött levélben arról értesít bennünket, hogy a színházért járó bérösszeget ma a magyar színház részvénytársaság elnökének, Evva Lajosnak a kezéhez lefizette. A színházról keringő válsághírek ezzel tehát elintéződtek.

A Csálatelep sorsa.

(Egyesítés Zsigmondházzal.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16

A csálai szőlőoltványtelepen épült kis falu dolgában érdekes kérdés merült föl: A falvat tudvalevően a földmívelési miniszter építtette, az oltványtelep munkásai részéte, akik már iskolát, sőt kisdudóvót is kaptak.

Bármilyen szépen fejlődik is a telep, arra a rövid időn belül nincs kilátás, hogy önálló községi szervezetet alkosson. Ezért most a telep hová csatolásának kérdésével foglalkoznak az illetékes körök.

Miután a Csálai erdő, s az oltvány telep Pécskához tartozik, természetesen most a Csálatelep — amint a kis falucska nevezik — Pécskához illetékes, habár például Aradhoz sokkal közelebb esik.

Most az a terv merült föl, hogy a Csálatelepet közigazgatási tekintetben Zsigmondházzal és ezzel az aradi járáshoz csatolják. A telep ugyan nem esik nagyon közel Zsigmondházzal, de azért a tervet több körülmény támogatja. Első sorban az, hogy Zsigmondháza egyike a megye szegényebb községeinek, a melynek terhein meglehetősen könnyítene, ha a Csála-telep hozzátartoznék, míg Péc ka például erre egyáltalán nincs utalva.

A másik körülmény, hogy közigazgatásilag könnyebben lehet a Csálatelep ügyeit intézni Aradról, mint Pécskáról. Tudjuk, mennyi ügyet-bajt okoz, ha például aradi ember a csálai erdőben, öt lépéssel az aradi határ után öngyilkosságot követ el. Természetesen, először az aradi rendőrséget értesítik; de ez nem tehet semmit, mert az öngyilkosság a pécskai határban történt. Ertesítik a pécskai főszolgabíró-ságot, a mely a helyszínére megy, megtartja a hullaszemléte, azután hullaszállítás engedélyt ad, csak azután lehet a holttestet elvinni az erdőből. Ez csak egy szomorú példa a többiek közül, az ilyenekben, a mennyiben a Csálatelepen történnének, a főnti terv megvalósítása után az aradi központi főszolgabíró-ság intézkednék.

A mint értesülünk, az aradi kincstári ügyésség Csálatelepnél Zsigmondházzal való

esetolása iránt már előterjesztést tett úgy a földmívelési miniszternek, mint Aradvármegye alispánjának.

A terv, ha nem is nagyobb mértékben, az aradiakat is érinti. Tudvalevő, hogy a tervek között, a melyek az arad-ujaradi vashid fölépítését követni fogják, szó van arról, hogy Uj-Aradon kívül Zsigmondházát is Aradhoz csatolják. Ha tehát a tervek beütnek, akkor egy idő múlva a Csálatelepe is Aradhoz fog tartozni.

A jogakadémiák megszüntetése.

(A budapesti egyetem — a doktorátusról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

A jogi szakoktatás reformjával néhány év óta foglalkoznak a közoktatásügyi minisztériumban, s az év elején megjelent a kultusz-miniszter laboratóriuma, mely a magyar jogi oktatást alapjában megreformálja. Ennek a reformnak leglényegesebb pontja az, amely a kötelező doktorátust eltörli. A miniszter e reformtervről jogász körökben sok vitatkozás és megbeszélés folyt. Csak ha az egyes egyetemi tanárok szakvéleményeit összeszednők kitelne belőle egy kötetre való, nem számítva ide a különböző jogász-egyletek vita-estélyein elhangzott beszédek, melyek körülbelül egyenlő számban sorakoztak a miniszter szavazata ellen és mellett.

A miniszter az 5 javaslat-tervezetét kiadta a Kuriának, az ítélőtáblának, a főügyészeknek, az ügyvédi kamarának, a bírói vizsgáló-bizottságoknak, a két egyetemnek és a jogakadémiának véleményezés végett. A szakvélemények beérkeztek a minisztériumhoz s ezek között érdekes ellentétet lehet kiolvasni.

A budapesti királyi egyetem kivételével ugyanis valamennyi fórum helybeli a törvénytervezetet és annak intencióit az alapelvekkel együtt, s a javaslatához hasonlóan állást foglalnak a kötelező doktorátus ellen. Nem így az egyetem amelyet leghivatottabbnak kell elismernünk a véleménynyilvánításban. A budapesti egyetem tanárokra ugyanis nemcsak, hogy a kötelező doktorátus minősítő erejét megszüntetni nem akarja, hanem azt inkább kiterjesztetni kívánja. Azonkívül oly intézkedéseket javasol, amelyek következtében az összes felekezeti jogakadémiák megszünniök kellene.

Nem ismerjük még az indokokat, amelyek kíséretében az egyes fórumok véleményüket beterjesztették. Annyit azonban ezek nélkül is megirhatunk, hogy a budapesti egyetem véleménye a gyakorlat szempontjából alig állhatja meg a helyét.

A kötelező doktorátus eltörlésének kérdése olyan dolog, amelynek előnyei és hátrányai körülbelül kiegyenlítik egymást. Az tény, hogy ma, mikor az ifjúság ész nélkül és mondhatni meggondolatlanul tódul erre a tulsufolt és háládatlan pályára, az előmenetelt inkább megszorítani, mint könnyíteni kellene. Viszont a jogi kiképzés annyiban megkönnyítést kíván, amennyiben azok a pályák, amelyeken a jogvégzettséget megkövetelik, aránytalanul gyenge ekzsztenciát nyújtanak az elvégzett tanulmányok értéke és időtartama ellenében.

Más beszámítás alá esik azonban a vidéki felekezeti jogakadémiák eltörlésének kérdése. Tény, hogy a szakoktatás nyerne azáltal, ha minden jogakadémiát államosítani lehetne. Ez azonban beláthatatlan időnkig el nem következhetik, addig pedig épen olyan szükség van a vidéki jogakadémiákra, mint magára az egyetemre. Sőt talán nagyobb is. Mert igazi jogászokat ma csak a jogakadémiák termelnek. A budapesti egyetemnek például annyi hallgatója van, hogy a kellő kiképzés ezért lehetet-

len. A tulsufaltság az oka ennek egyrészt azért, mert a tanítás épen ebből kifolyólag lehetetlen, másrészt mert nem lehet ellenőrizni, hogy a hallgatók látogatják-e az előadásokat.

Ilyenek után kíváncsian lehet várni, hogy az egyetem tanárokra mivel indokolja az akadémiák megszüntetéséről szóló javaslatát.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi könyvnyomdászok júniálisáról szóló felülfizetések kimutatásának mai lapunkban történt közlésénél hiba csuszott be, amennyiben abból Vojtek és Weisz cég 5 kor. felülfizetése kimaradt, továbbá Ruber István (Pécska), Steinfeld Lajos, Tóth István és Gruber Lajos (Uj-Arad) nem 3—3, de 4—4 koronát, Deuschek Ferencné 1 kor., Rubinstein Mór 1 koronát fizettek felül; végül pedig a Kell Manó név tévedésből került a felülfizetők névsorába.

A pénzügyminiszter leirata az aradi hid ügyében.

(A vashidépítés előjele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Az aradi kir. pénzügyigazgatósághoz jelentős leirat érkezett a pénzügyminisztertől. Maga a leirat egyedül nem tartalmaz fontosat, de jelentős a leirat azért, mert a soraiból alapos következtetést lehet levonni, hogy a pénzügyminisztériumban komolyan foglalkoznak az arad-ujaradi vashid építés tervével.

A várba vezető fahid tudvalevően igen rossz állapotban van, különösen pedig annak följárója. Az aradi államépítészeti hivatal s az aradi kir. pénzügyigazgatóság nemrégiben előterjesztést tettek a pénzügyminiszterhez, ennek sürgős kijavítása iránt.

A fölterjesztésre ma érkezett az aradi kir. pénzügyigazgatósághoz a pénzügyminiszter válasza. A miniszter meghagyta, miszerint utasítsák az államépítészeti hivatalt, hogy a hid följárójának kijavítási munkálatait további intézkedésig hagyja függőben.

A leiratban a vashidról nincsen szó. Miután azonban a hid kijavítása sürgős, az arra előirányzott összeg pedig nem olyan nagy, hogy a kijavítást fedezet hiányában kellene egyelőre függőben tartani, — minden jel arra mutat; a miniszter intézkedése annak a kilátásába történt, hogy a vashid rövid időn belül fölépül, s a rozoga fahidra nem akarnak újabb, fölösleges költségeket fordítani.

A pénzügyminiszter, a mint ismeretes, úgy a Barabás Béla dr. interpellációjára, mint az aradi küldöttségnek adott válaszában kijelentette, hogy a vashid felépítése ellenében a hidvám- és révjog, miután a városnak csupán az volt a kívánsága, valószínű, hogy ez alapon meg fognak indulni a tárgyalások a város és az állam között. Ezen tárgyalásoknak előszele volt a város közigazgatási bizottságának ülésén az aradi királyi pénzügyigazgatóság előterjesztése, hogy a jelenlegi hidvámteteleket, amelyek mellett az állam a hidra 6700 koronát fizet rá évente. Ot százalékkal emeljék.

Mindezek alapján bátran lehet a pénzügyminiszter leirata azon szavainak: „hogy a kijavítást további intézkedésig függőben tartásuk,” nagy jelentőséget tulajdonítani, s azt az első fecskének tekinteni, amely a vashid-építés ügyének kitavaszkodását jelenti.

Válópör a kutyák miatt.

(Az ölebek rabja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

A válópörök sorozatában elég nagy a változatosság. De minden változatosság mellett is alig akad párja ennek a történetnek.

Nagyváradon a veszett ebek többeket megmártak. E miatt a kutyákra statáriumot léptetett életbe a főkapitány, akit a veszett ebek garázdálkodása kényszerített, hogy minden szabadon járó kutyát irgalom nélkül kiirtasson a város területéről.

E radikális intézkedés természetesen sok helyen nagy zavart, sőt kétségbeesést is idézett elő. Egy tekintélyes gyár igazgatója, amikor még nem olyan szigorúan hajtották végre a gypmesterek a rendőrség intézkedését 200 koronát adott a sintérnek, hogy adja vissza a befogott ölebecskéjét. A gypmester szívét meg is lágyította a ropogós bankó, másnap pedig úgy megharapta gazdáját a kis kutyus, hogy az igazgatónak a Pasteur-intézetbe kellett mennie. Egy uriaszony nagyobb összeggel akarta megvesztegetni a gypmesterrel jött rendőröket, hogy ne fogassák be ölebét, de a rendőr vizsautasította a pénzt. Bájos urileányról meg azt beszéli a fáma, hogy amikor a kutyuskáját elvitte a sintér, kocsin hajtatott a gypmester mezejére és sirva könyörgött kis kutyájáért. Pár napig hiába járt ki hozzá, a kutyák hóhérja hajthatatlan volt s amikor megmondta a kisasszonynak, hogy már végzett a kutyuskával rosszul lett és három napig betegesen feküdt.

Az állat szeretetnek azonban páratlan esete az a tragikomikus história, amelynek egy nagyváradi polgárasszony a hőse.

F. L. szabómester felesége Löwinger Róza 64 éves szép asszony valósággal imádta a kutyákat. A Kispécze-utca 5. szám alatt a Hartmann-féle házban lévő lakásán 8 kutyát is tartott. Törpe, tarka tacsókó voltak a kedvencek. Tizenkét éve tartotta őket urimódra az asszony külön főzött nekik kávét s a pecsenyét kalácscsal etette velök. A konyhában laktak az elkényeztetett állatok, s mind az ágyban háltak. Az asszony egész nap velök foglalkozott a miatt két szép gyermekét is elhanyagolta, a férjével sem törődött, valósággal a kutyáknak élt. A férj és a két gyerek a szobában lakott és aludt, az asszony azonban sohasem mozdult ki a konyhából mindig a kutyával játszott, fésülte mosta, diszitgette őket.

A férj végre megsokalta a dolgot. Már régen meguntta ugyan ezt az abnormis családi életet, de most hogy a szigorú kutya statáriumot életbeléptették, alkalmasnak találta az időt, hogy megszabaduljon a már nagyon kiállhatatlan, elkényeztetett dögöktől. Elment a rendőrségre s bejelentette, hogy a felesége 8 kutyát tart, amelyek az udvaron szabadon zsinog és szájkosár nélkül járnak.

Tegnap este három sintér legény és két rendőr állított be F. L. lakására. Az asszony elsápadt:

— Kit keresnek? kérdezte remegő hangon.

— A kutyákat, volt a rideg felelet.

Az asszony éles sikolylyal menekült a konyhába, hol a kutyák már a párnákon aludtak.

A sintér legények hidegvérrel fogtak munkájukhoz s a párnák között egymásután fogdosták össze a kutyákat. A munka eleinte nehezen ment, mert az asszony rugott, harapott, csipett és karmolt, hogy megvédje kutyáit, de csakhamar elájult, amire pedig magához tért, a sintér legények s a rendőrök elvitték a kedvenc állatokat.

A tragédia komolyabb része csak ezután következett:

Az asszony szivgörcsöt kapott s bomlott hajjal mint az őrlő járt fel és alá a konyhában tördelve a kezét:

— Édes s.ivecskéim, drága kis állatkáim!

Egész éjjel szüntelen sirt, ma pedig egy ismerősének meghagyta, hogy a következő nyilatkozatot tegye közzé az ujságokba:

Kutyáimnak rabja voltam, azért türtem ezt a nyomoruságos életet. Most már megváltak velők együtt mindenemtől. *Nem kellene gyermekeim sem, a férjemtől pedig törvényesen elváltak*, mert elvitette boldogságomat s megfosztott mindenemtől. Tizenkét évig küzdöttem kutyáimmal, most már nincs senkim. Eladom az összes butoraimat s megyek Budapestre, mert itt csak a kutyákért éltem.

És a valópárt — a rokonai beszélnek — csakugyan megindítja az asszony. Krafft Ebinger tanár tudná igazában megmagyarázni nekünk, hogy a szegény asszony lelkét mi kapcsolta olyan csodás forrássá a kutyuskáihoz.

TANÜGY.

(—) Igazgatók kinevezése. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kinevezte Tóth József soproni felső kereskedelmi iskolai tanárt a *lippai* állami polgári iskolával kapcsolatos felső kereskedelmi iskola igazgatójává a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába és Nagy Endre *lippai* állami felső kereskedelmi iskolai tanárt az alsó-kubini állami polgári iskolával kapcsolatos felső kereskedelmi iskola igazgatójává, a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába.

A távlovagló román tisz.

(Costin kapitány utja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Costin Miron lovag román kir. lovaskapitány, kiről nemrég írtuk meg, hogy fogadásból lóháton megteszi a Bukaresttől Metzsig terjedő 2360 kilométernyi utat s a ki Aradon is keresztüllovagolt, vasárnap reggel 9 órakor már Győrbe érkezett utjában, Vladioano román kir. ezredessel, ki mint a messzelovaglás ellenőrzője biciklin kíséri.

Costin kapitány, ki az osztrák és magyar vaskoronarend s az orosz Sándor rend lovagjának címét viseli névjegyén, régebben az osztrák-magyar hadsereg lovastisztje volt. Mint oktató tisztet küldötték ki Romániába s a kiküldetésnek az lett a vége, hogy kilépett hadseregünkől, honosította magát Romániában s a román hadsereg tisztikarába állott. Megjelenésre fiatal, daltás férfi. Vladioano ezredes csak kevéssel látszik nála idősebbnek. Kitűnően beszélnek franciául és németül.

A két román tiszt július 1-én indult el Bukarestből s 13 nap alatt tette meg az utat a nagy magyar alföldön és Budapesten át Győrre, mely épen 1100 kilométernyire esik Bukaresttől. Costin Mironnak a Metzsig terjedő, összesen 2360 kilométert tevő utat fogadása szerint 25 nap alatt kell megtennie.

A kapitány egy gróf Károlyi-féle szénfekete, gyönyörű 8 esztendőes kancát lovagol, mely a legjobb kondícióban érkezett Győrre. A 13 napi folytonos utazás fáradalmának semmi nyoma sem látszik meg a pompás állaton s ha Costin kapitány megnyeri fogadását, a miben nem kételkedik, akkor a magyar lótenyésztés is babérhoz jut ebben a messzelovaglásban. A román kapitány utközben érintette Bábolnát s bemutatva lovát a méneskar tiszteknek, kik nagy elismeréssel voltak a ló kitűnő kondíciója miatt.

Costin kapitányt és Vladioano ezredesem-

mi baleset, vagy föltartóztatás nem érte s egész utjuk a gyakran kedvezőtlen időjárásban is teljesen programszerűleg folyt le. Várakozásuk ellenére gyorsan haladtak át még a nagy magyar alföldön is, melynek mély homokföldje a kemény terepre szoktatott lónak szokatlan volt. Szegedtől Győrre ez a gyorsaság a kitűnő országúton még fokozódott. A két utas átlag 100 kilométernyi utat tesz meg naponként.

Costin kapitány a magával hozott kitűnő minőségű zabbal eteti lovát, naponta 26—28 kilogrammal. Szénát pihenőhelyein vásárol. Podgyászt vonat szállítja utána, vagy a hol az országút eltér a vasutvonalától, fuvaros szekér.

Costinnak a fogadás értelmében július 25-én kell megérkeznie. Metzbe, a francia-német határra.

A román tisztek vasárnap délelőtt 11 órakor Öttetevény irányában folytatták utjukat. Bécs felé. Costin remélte, hogy még aznap Bécsbe érkezik.

Gáspár Lajost elfogták.

(A Kassáról megszökött aradi betörő.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Nem minden betörő éri meg azt a szerencsét, hogy egyazon büntetvéért kétszer fogják el. Ha igaz a hír, amely ma váratlanul elterjedt Aradon, úgy Gáspár Lajos, az aradi Kintzig-féle nagyszabású betörés még nagyobb szabású tette megérte ezt a szerencsét: *elfogták* másodszor is.

Tudvalevő, hogy Gáspár Lajos, akit hosszú keresés után a fővárosi államrendőrség ritka szerencséjével elfogott, letartóztatása alatt megszökött egy éjjelen a kassai ügyészség börtönéből. Gáspárt ugyanis, miután Aradon lefolytatták ellene a vizsgálatot, az aradi ügyészség átadta a kassai ügyészségnek, mert többek között ott is nagyszabású betörést követett el. Kassáról valószínűleg tovább vándorolt volna Nagyváradra és Szegedre, ahol szintén követett el betöréseket, a kassai törvényszéki börtönből azonban megszökött s így azóta újabb körözés folyik ellene.

Ennek a körözésnek ugylátszik fogamatja lett. Pozitív értesülés ugyan még eddig nem érkezett arról, hogy Gáspár hol és milyen körülmények között sikerült elfogni, a hír azonban igaznak látszik, miután a *Rendőri Közlöny* legutolsó számában Gáspár Lajos ellen a *székességhelyi törvényszék* által kiadott *körözést* váratlanul visszavonták. Ennek más oka nem lehet, mint az, hogy a furfangos betörő-szökevényt sikerült másodszor is kézrekeríteni.

Tudósítónk értesülvén az elfogadás hírérl, felkereste Greén Nándor főkapitány-helyettest, hogy tőle az elfogadás részleteiről adatokat szerezzen. Az aradi rendőrséghez azonban még nem érkezett hivatalos értesítés az elfogatásról, ennek dacára azonban a hírt ott is valószínűnek tartják.

Az aradi rendőrség ugyanis, miután a körözés az egész ország területére kiterjed, de mert egyébként is különösen érdekelt van a Gáspár személye iránt, a maga hatáskörében is lépéseket tett annak kézrekerítése érdekében. Ezenkívül Greén főkapitány értesülvén arról, hogy Gáspár Lajos állítólag *egy erdélyi községben szokott tartózkodni szokása óta*, megkereste annak csendőrségét az iránt, hogy legyen figyelemmel a Gáspár személyére s ha tényleg megfordul ott ne mulasszák el letartóztatni.

Az elfogadás ezek szerint úgy történhetett, hogy az erdélyi helységben *tényleg elfogták* Gáspárt s miután a körözést a kassai törvényszék bocsátotta ki, az elfogott betörőt a csend-

őrök Kassára vitték, az ottani ügyészségnek átadták, a kassai törvényszék azonban az elfogatásról nem küldött értesítést a Gáspár dolgai iránt érdekelt rendőrségeknek, hanem egyszerűen visszavonta a hivatalos Rendőri Közlönyben a Gáspár ellen kiadott körözést.

Ha az elfogadás tényleg megtörtént, úgy a hivatalos értesítésnek rövid idő alatt meg kell érkeznie az aradi rendőrséghez, s ekkor ismeretessékké lesznek majd a letartóztatás részletei is.

Egy pohárköszöntő hullámai.

(Kolozsvár a képviselője ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

A kolozsvári csász. és kir. 51-ik gyalogezred jubileumán *Feilitzsch* Arthur báró, Kolozsvár város második kerületének országgyűlési képviselője egy pohárköszöntőt mondott a kolozsvári kétfejű sasos s a miniszterelnök által is törvényellenesnek jelzett ezredzászló dícsőítésére.

Ennek a pohárköszöntőnek most érdekes fejleményei vannak.

Első sorban dr. Richter Aladár, a kolozsvári egyetemen a növénytan nyilvános rendes tanára, aki néhány évvel ezelőtt az *aradi gimnáziumban* tanított, az *Erdélyi Kárpát Egyesület* elnökségénél a következőkben jelentette be az egyesületből való kilépését: *Feilitzsch* báró hazafi ellenes pohárköszöntője miatt:

„Tisztelettel bejelentem az Erdélyi Kárpát-Egyesületből való kilépésemet.

Oka: az Egyesület tisztelt elnökének: báró *Feilitzsch* Arthur ama pohárköszöntője, amelyet az 51. gyalogezred ünnepi lakomáján elmondott és amelynek a címerkérdést illető felfogásával abszolút egyet nem értek, — annál inkább, mert én az ezer éves magyar haza szentsége, t. i. saját zászlója s címere dolgában a megalkuvást nem ismerő magyarok táborához tartozom.

Az Egyesületnek egyszerű tagjaként sem támogathatok olyan egyesületet, amelynek elnöksége azokat a hazafiakat, akik nyíltan pálcát törtek a nemzetnek egyik kardinális s a miniszterelnöktől is elismert joga mellett, nyilvános megrovásban részesíti és akiknek sorában én is ott vagyok.”

Ugyanebben az ügyben gyűlést tartottak ma a kolozsvári II. képviselőválasztó kerület polgárai, s ezen egy önérzetes hangú határozatot hoztak, melyet megküldtek *Széll* Kálmán miniszterelnöknek, *Feilitzsch* Arthur bárónak és kérni fogják a város levéltárába való elhelyezését is.

Ez a nyilatkozat így szól:

Alulírottak, mint Kolozsvár város II. kerületének választópolgárai, megbotránkozással értesülünk arról a pohárköszöntőről, melyet *Feilitzsch* Arthur báró, ki a magyar parlamentben a mi képviselőnk, a kolozsvári 51-ik gyalogezred lakomáján elmondott. Ez a pohárköszöntő sérti nemzeti önérzetünket és érzelmetünket s lelkünkben, szívéinkben visszatetszést szül. Kijelentjük, hogy képviselőnk felfogásával és kijelentésével egyet nem értünk.

Az 1867. évi alkotmány-megerősítő törvények állami létünk kifejezésre juttatását követelik még a lobogókön is. E lobogón az ezer éves magyar haza kifejezésre nem jut s mi ezt a lobogót, amint *Feilitzsch* Arthur kívánja „*lelkünk egész melegével és szeretetével*” nem övezhetjük.

Mi nem tekinthetjük ezt a lobogót olyan ereklyének amely előtt minden igaz magyar ember nemzeti érzelmetének ihlettségével megállhat.

Elkeseredéssel vesszük tudomásul, hogy

akadt magyar püspök, aki ezt a felségsértő zászlót fölszentelte.

Képviselőnknek ezt a hazafiatlan, mélyen elszomorító ténykedését nem a párt-politika szempontjából bíráljuk, hanem a szívünk szerint. Ennek nyíltan is kifejezést adunk, nehogy azt gondolja a jelen, vagy a jövő nemzedék, hogy képviselőnk, midőn a magyar nemzet ezer éves jelvényének mellőzéseért ékesszólása egész erejével lelkesedik, — a mi érzelmeinket tolmácsolta.

A Felitzsch báró pohárköszöntőjét, mint értesülünk, szóvá fogják tenni az ősszel a képviselőházban is.

HIREK.

— Az angol király állapota. Londonból táviratozzák: Az angol király állapotáról a következő orvosi jelentést adták ki: A király kitűnően állotta ki a coweri utat. Az átvitel csöppet se ártott meg neki. Általános állapota kitűnő. A hegy- és a levegő-változás jót tett neki.

— A Lónyay grófi pár Visegrádon. Lónyay Elemér gróf feleségével, Stefánia kir. hercegnővel néhány napot Visegrádon töltött. Az előkelő látogatók Pálffy grófné vendégei voltak. Visegrád és remek környéke valósággal elbájosította Lónyayné grófnét, a ki kissé gyöngéledik, de azért megnézett mindent. A vár romjaihoz ökrös szekéren vitette föl magát s ott a legnagyobb elragadtatás hangján kijelentette, hogy ilyen szép panorámát még keveset látott. A vidék több szebb pontjáról néhány fotográfiát is készített. Lónyayné grófné nagyon jól érezte magát Visegrádon és beszélgetés közben kijelentette, hogy magyar nő óhajt lenni s királyi hercegnő léte is büszke rá, hogy Lónyayné grófné lehet. Lónyay gróf és neje Visegrádról Auszterlicbe utaztak, honnan néhány nap múlva Svájcba, Szankt-Moritzba, onnan pedig később Angolországba, Cramer-be mennek.

— Az aradi ipar- és néphaz igazgató-választmánya ma tartotta Tagányi István intézeti elnök vezetése alatt ülését, melyen Böhm Adolf vezérigazgató a lefolyt negyedév forgalmi kimutatását, valamint a félévi mérleget terjesztette elő. A forgalmi kimutatás adataiból minden egyes üzletág emelkedése volt észlelhető; a mérleg eredménye pedig a múlt év első felének eredményét meghaladja. A vezérigazgató előterjesztéseit, melyek az intézet folytonos fejlődésének képezik tanubizonyságát, az igazgató-választmánynak csaknem teljes számban jelen volt tagjai örömmel vették tudomásul.

— A Hadik-huszárok jubileuma. A alábbi felhívás közlésére kérték meg bennünket: Az e hó 26-án tartandó jubileumi ünnepélyre (tábori mise, disz-szemle,) a névre szóló belépőjegyek az ezred irodájában kaphatók. Az erre igényt tartók fölkéretnek a lakcímeikkel ellátott levélborítékot az ezred irodájába juttatni, a honnan a belépőjegyek szétküldése történik. A 3. huszárezred parancsnoksága.

— A régi képviselőház átadása. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A képviselőháznak átköltözésével a Sándor-utcai ósdi épületet régibb megállapodás alapján át kell adni Budapest fő- és székvárosnak. Az egyezés megkötésével a képviselőház részéről Csávossy Béla orsz. képviselő, a képviselőház háznagya van megbízva. Az egyezés azonban eddig nem sikerült. A dolog ugyanis akként áll, hogy a régi képviselőház telkét az állam a fővárostól kapta és csak a tulajdonjog megóvása céljából fizetett az állam a fővárosnak évenként egy aranyat. A képviselőház épületét az állam építtette. A város most azt kívánja, hogy az állam ingyen

adja át a régi épületet a fővárosnak egyrészt, mert poton áron engedte át eddig amugy is a telket, másrészt, mert a régi épület már használhatatlan és csak az anyagnak van bizonyos értéke.

Az állam azonban nem akarja díjtalanul átadni a Sándor-utcai házat, miután sok pénzbe került, másrészt a költözködés maga is temérdek összeget emészt fel.

Egyébként a főváros részéről Bobulla János építész becsüli fel az épület anyagát. A további tárgyalásokat szeptemberben folytatják.

— A vezérkar Romániában. Beck báró vezérkari főnök, tábornagyszámos vezérkari tiszt társaságában legközelebb Szinaiba utazik, hol a román király vendégei lesznek. Az uralkodó már több ízben fogadta kitüntető szívesseggel vendégeül a magyar osztrák vezérkart.

— Az aradvárosi adókövető bizottság. f. é. július hó 18-án d. e. 9 órától a kovács, kőfaragó, márvány és sarkóraktáros, kőmíves könyvkereskedő, könyvkötő, könyvnyomda nyomdatulajdonos, kőtelgyártó és közjegyzők III oszt. kereseti adóját fogja tárgyalni.

— A szobranci választás. Ungvármegye központi választmánya a szobranci választást július 22-ére tűzte ki. A szabadelvűpárt jelöltje Sztáray Sándor gróf, a függetlenségi párt Csika István birtokos.

— Eljegyzés. Domonkos Gyula, az Aradmegyei Takarékpénztár ellenőre eljegyezte Sarlot Margit kisasszonyt, Sarlot Domokos, Arad város főkapitányának leányát.

— Ki lesz az új pápa. XIII. Leó pápa ritka szívós szervezete győzelmesen ellenáll a betegségeknek s a pápa, dacára patriarchalis életkorának, még változatlan szellemi frissességgel intézi a katolikus világ lelki ügyeit. Ez azonban nem zárja ki, hogy az utód kérdése felett ne vitatkozzék már a római sajtó. Arról cikkeznek ugyanis a római lapok, hogy ki lehetne alkalmas — papabilis — utód Szt. Péter székére? Az idén Rampolla és a szerzetes Gotti a két komoly jelölt. Dreglia, a legöregebb püspök-biboros aggkora miatt már nem sokat számít, Vannutelli pedig a Jeromos-intézet ügyében majdnem kompromittálta a szentszéket; őt tehát egyelőre már nem pápa-jelöltek. Az új pápa természetesen olasz lesz; az idegenek közül legfőlebb Steinhuber és a spanyol Vivesy-Tuto jöhet számba, mindkettő roppant nagy tudományánál fogva; e kettő most a legkiválóbb theológus a katolikus egyház papjai között. A pápaválasztás most egyszerű és könnyű lesz; az olasz kormányának most már nem kell szigorú intézkedésekkel biztosítani a békeességet, mint 1888-ban, s Olaszországban most nincsen dühös pap-ellenes párt. Ez XIII. Leó érdeme, mert soha nem tett olyasmit, amely miatt egyik vagy másik politikai párt meggyűlölte volna. A legközelebbi pápaválasztás tehát valószínűleg simán fog lefolyni.

— Hivatalnokok vasárnapi munkaszünete. Ugocsavármegyének érdekes kérvénye érkezett ma a képviselőházhoz. Arra kéri ugyanis a törvényhozást, hogy a vasárnapi munkaszünetet a tisztviselőkre is terjesse ki. A kérvényt októberben fogja tárgyalni a képviselőház.

— Adópénztárnoki kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter a pankotai kir. adóhivatalhoz Fegyverneky Albert vingai adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká kinevezte.

— A Marconi-féle táviró. Londonból táviratozzák: A Marconi találmányának, a drótnélküli távirónak értékesítésére alakult angol társaság igazgatója kijelenti, hogy a bevált kísérletek után megkezdik a drótnélküli távirózást. Elfogadnak táviratokat Amerikába; egy

szónak a közönség részére 60 fillér, a sajtó részére 30 fillér díja lesz.

— Schlauch Lőrincz bibornoki kalapja. A megboldogult Schlauch Lőrinc dr. bibornok püspök kardinális kalapját ravatala elé helyezték, majd az összes jelvényeivel s kitüntetésével együtt a koporsóval Temesvárra vitték. — A temesvári temetés után a rendjelekkel együtt a bibornoki kalapot is vissza küldik Nagyváradra. Ott ősi szokás szerint, mint minden bibornok halála után a vörös kalapot vastag cérna szálon a székesegyház szentélyében szögbe függesztik föl s addig hágyják ott, míg magától le nem hull. A kalap egy-két sőt három évig is szokott függeni s ha leesik akkor a püspöki palota emlékei közé helyezik. A kalap felfüggesztése régi szokás, különös értelme nincs, csak az a célja, hogy a hivatalt az elhunyt biborosra visszaemlékeztesse.

— Román pénzügyintézet Déván. Déván, a mint lapunknak táviratozzák: Agricola címmel új román pénzügyintézet alakult, a melynek igazgatósága a dévai románok tulz elemeiből került ki. Az új pénzügyintézet szeptemberben kezdi meg működését.

— A Campanille ujjáépítése Velencéből táviratozzák: A velencei polgármesterhez tömegesen érkeznek az adományok a Szent Mark-templom beomlott harangtoronyának, a Campanille-nek ujjáépítésére Padua város polgármestere 100.000 lírát küldött. A velenceiek és Olaszország lakossága azt kívánja, hogy a bedőlő harangtoronyt újra építsék fel. Az újságok lelkes hangú felszólítást intéznek olvasóikhoz, hogy járuljanak hozzá a campanille ujjáépítéséhez. A községtanács rendkívüli ülést tartott, amelyen a polgármester fölolvasta Elena királynénak és gróf Bülow német birodalmi kancellárnak távirátát, amelyben a városnak legmelegebb részvétüket fejezik ki. A községtanács aztán elhatározta, hogy a torony fölépítésére fél millió lírát szán. A torony fölépítésének célszerűségéről a művészek és szakemberek véleménye nagyon eltér. Némelyek azt hiszik, hogy a tér torony nélkül sokkal szebb volna és a Doge-palotának legszebb részét szabadbá tenné. Ezzel a fölfogással ellentétben van másoknak az a nézete, hogy Velence történelmi képét, amely évszázadokon át semmiben sem változott meg, a késő nemzedékek számára is megtartják. A felépítés céljaira a velencei takarékpénztár gyűjtést kezdett és az aláírásokat 100.000 lírával nyitotta meg. Hír szerint egy gazdag velencei polgár egy millió lírát ajánlott föl a torony újból való fölépítésére.

Egy szemtanu a következőleg mondja el a katasztrófa lefolyását:

Egy építésszel beszélgettem és éppen a toronyt néztük, melynek falai már láthatólag inogtak. A munkásoknak a torony lábánál kifejtett lázas munkálkodása céltalannak látszott előttem s nem csináltam titkot abból, miszerint hallálos bűnnék tartom ennyi emberéletnek a veszélyeztetését. 9 óra 30 perckor kürtző harsant fel. Katonák és tüzoltók rohantak a néptömeghez, kétségbeesetten kiabálva:

— Vissza, vissza, a torony mindjárt összedől!

Föltekintettem a harangházhoz s láttam, hogy alatta megnyílt a fal. Azután nem láttam semmit. A talaj megrengett alattam s akkora porfelhő keletkezett, hogy alig tudtam lélegzeni. A tér merő egy romhalmazz volt. Mindez pár pillanatnak volt a műve. A Librerianak két ivezete szintén leszakadt s az ezeket tartó márványszobrok széttöredezve heverték a Piazzettán. Boni építész, ki a torony alapfalait megvizsgálta, azt mondja, hogy a falak ugyan sértetlen cölöpzetben nyugszanak, de ez oly gyöngé és keskeny, hogy legfeljebb 80 méter magas tornyot lett volna szabad ráépíteni.

— Nagy panama a bolgár hadseregben. A Szófiában megjelenő „Novi Velk” a stambulo-vista ellenzék lapja nagy leleplezést közöl a bolgár hadseregről. Az ellenzéki lap számos adatot hoz fel annak bizonyítására, hogy a bolgár hadsereg felszerelése oly hiányos, hogy moz-

gósítás esetén legfeljebb harmincezer ember számára van csak kellő felszerelés. Ily körülmények közt háború esetén a bolgár hadsereg a legkritikusabb helyzetbe jut. Allítólag évek óta jelentékeny hiányok mutatkoztak a költségvetésben, melyeket eltitkoltak. A felszerelés kiegészítésére szolgáló póthiteleket fordították a deficit fedezésére. Évek óta tehát a költségvetésben megszavazott beruházásokat nem teljesítették és a héke idejére szolgáló szükségleteket a hadi készletekből pótolták, olyannyira hogy ezeket teljesen elhasználták. A leleplezés egész Bulgáriában óriási feltűnés keltett.

— **A franzensbadi rémhír.** Mi is megemlékeztünk arról a hírről, mely a múlt hét elején egy apokrif távirat nyomán elterjedt a fővárosból a békésmegyei főispán fiatal nejének a csehországi Egerben történt meggyilkolásáról. *Lukács* György békésmegyei főispán, most Franzensbadból visszatérve, a következő levelet intézte egyik fővárosi laphoz:

Franzensbadból visszatérve, közlöm önökkel, hogy az osztrák hatóságok — az égeri ügyészség, a franzensbadi polgármesteri hivatal és csendőrség és egy csomó detektív — a legmesszebb menő vizsgálatot folytatják, hogy megtudják, ki terjesztette a hamis hírt feleségem meggyilkolásáról. — Ennek dacára eddig egyebet nem lehetett megállapítani, mint hogy az egyik budapesti könyvkereskedőhöz intézett táviratot egy fiatal, magas, egyszerű öltözetű nő adta föl a franzensbadi táviróhivatalban. Ennek a nőnek személyazonosságát nem sikerült megállapítani, dacára annak, hogy a távirónő több napon át detektív kíséretében az összes fürdővendégeket vizsgálat alá vette. Az, hogy a távirat szövege senkinek sem tűnt föl, onnan van, mert a táviróhivatalban senki sem tud magyarul. A hatóságok és a közönség azt hiszi, hogy ezt csak azért követték el, hogy a fürdő jó hírnevét veszélyeztessék a földadónő, aki valószínűleg csak a távirat földadására utazott Franzensbadba, mindjárt a földadás után elutazott. A hatóságok folytatják a vizsgálatot, mert az osztrák törvények szigorú szabadságbüntetéssel sújlik azt, aki hamis híreket terjeszt.

— **Aruraktárak a vasuti állomásokon.** Utóbbi időben sok szó esik magyar áruraktárak létesítéséről, a melyeknek rendeltetése lenne, hogy kizárólag a magyar ipar eladási telepeit szolgáljanak. A mint a *H. I.* írja, a kereskedelmi miniszter gyakorlati kísérletet óhajtott tenni, azon célzattal, hogy tisztázza a kérdést vajjon a magyar áruraktárak a gyakorlati életben beválnak-e? A kereskedelmi miniszter ugyanis engedélyt adott egy fővárosi cégnek, hogy a *Máv. minden állomásán magyar áruraktárt létesítsen.* A miniszter késznek nyilatkozott arra, hogy a cégnek a *Máv* minden egyes erre a célra alkalmasnak mutató állomásán egy-egy helyiséget ingyen rendelkezésére bocsájt. A cég maga szemeli ki az alkalmas állomásokat és azokon fokozatosan rendezi be a magyar áruraktárakat. A cégnek kizárólag magyar eredetű iparcikkeket szabad árusítani az állomásokon, a concessió megvonásának terhe mellett. E tekintetben a miniszterium magának a legmesszebbmenő ellenőrzési jogot tartotta fenn. A cég az első áruraktárakat augusztus hónapban Budapesten nyitja meg.

— **Titokzatos merénylet a kupében.** Hirt adtak róla a lapok, hogy a *páris-versaillesi* személyvonat egyik első osztályú kocsijában tegnap reggel gyilkos merényletet követtek el dr. *Ordenstein* német állampolgár ellen. Egy jól öltözött fiatalember késsel hasba szurta, de *Ordenstein*nek volt még annyi ereje, hogy meghuzhatta a vészjelzőt. A merénylet letartóztaták. Mint ma nekünk Párisból táviratozzák, a merénylet, aki eddig nem akar személyéről semmiféle felvilágosítást adni, végre megszólalt. Elmondta, hogy *Chabariez* Firminnek hívják, postahivatalnok volt és négy hónap óta

rendelkezési állományban van. Champagnacban született. A lakásán végzett házmozgás semmit sem derített ki, ami a bűntettrel összefüggésben lehetne. Nem hiszik, hogy rablás lett volna a tett indító oka. A vizsgálatot erőiesen folytatják. *Ordenstein* halálán van.

— **Öngyilkos kereskedő.** A napokban megemlékeztünk *Bauer* Lajos budapesti terménykereskedő titokzatos eltűnéséről. A mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma délután *Sziget-Ujfalu* dunamenti község elöljárósága táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a napokban eltűnt *Bauer* Lajos budapesti terménykereskedő holttestét a *Dunából kifogták.* A rendőrség megállapította, hogy *Bauer* a Lánchídról ugrott a Dunába, a melynek vize a holttestet egész *Szigetujfalui* sodorta.

— **Rendelet a perronjegyekről.** A m. kir. államvasutak igazgatósága szigorú rendeletet adott ki a perronjegyek dolgában. A perronjegy-kezelőseknél feltűnt ugyanis, hogy míg a forgalom évről-évre növekszik, addig a perronjegyek száma mindinkább csökken, jelentést tett az igazgatóságnak, amely most az ország máv. állomásfőnökeihez intézett rendeletben figyelmezteti az állomásfőnököket, hogy a vasuti perronjegy eladása körül nagyobb szigorúsággal és körültekintéssel járjanak el, annyival is inkább, mert a perronjegyekből befolyt összeg a vasuti alkalmazottak jótékony célú intézményeinek gyarapítására szolgál.

— **A Tarka Színpad miatt.** Egy debreceni távirat nyomán megemlékeztünk arról a sajnálatos dologról, mely a napokban Debrecenben történt, hol a kormányparti „Szabadság” című legújabb helyi hivatalos ujság szerkesztőjét, *Harsányi* Sándort, debreceni előkelő férfiak tetteleg inzultálták. *Harsányi* Sándor a nevezett kormányparti ujság szerkesztője a napokban együtt időzött Debrecenben az Angol Királynő helyiségében vendégszereplő *Tarka Színpad* hölgyeivel, kik egy nagyobb társaság meghívására ezek asztalához ültek át. A feletti mérgében *Harsányi* egy furcsa kikroquit rögtönzött a lapjában, mely humoros köntös alatt tele van a legindiskrétebb meghurcolással és a legmélyebb sértő, még a családi élet szentélyébe is bele tolaikodó személyeskedéssel. A legérzékenyebben érintett urak egyike ezért szóval, a másik véréig sértett, köztisztelőben álló ügyvéd pedig indulatának fékezhetetlen felgerjedésében tetteleg inzultálta *Harsányi*t. Az inzultusból példátlan modoru, vad hírlapi harc keletkezett. Az affér azonban végleges elintézését nyert már. A debreceni „Szabadság” a következő hírt közli:

Harsányi Sándor ma elbocsájtott szerkesztőségünk kötelékéből. A „Szabadság” felelős szerkesztője a mai naptól, ideiglenesen eddigi segédszerkesztőnk *Szentmiklósi* József lesz, kinek eddigi hírlapi munkássága és egyénisége kizárja, hogy e lap a jövőben személyes differenciák kiegyenlítését célzó tisztességes egyéneket sértő förmérvényeknek helyt adhatna.

A lapon már az új szerkesztő neve áll. Debrecenben azonban még mindig ez az affér a közbeszéd tárgya.

— **Aradi betörő a hegyalján.** A múlt hó 19-éről 20-ra menő éjjel *Paulison* betörték a *Bartók* László és *Csalovszky* Sándor tulajdonát képező gőzmalomba s onnan körülbelül 436 korona értékben gépszíjakat, szerszámokat és orvosi kötszereket loptak el. A *gyoroki* csendőrség tegnapelőtt értesítette a betörésről az aradi rendőrséget s ez már ma kézrekerítette a betörőt *Kiss* Gáspár aradi bognár-segéd személyében. *Ménesen* ugyancsak a múlt hó végén egy négyszáz korona értékű kerékpárt loptak el *Kende* Vilmostól. Ennek a tolvaja ugyancsak *Kiss* Gáspár, aki most az aradi rendőrség börtönében ül. A lopott tárgyaknak csak egy kis

részét találták meg *Kiss* lakásán, nagy részét már értékesítette.

— **Négyezer koronás jutalom.** Szabadkáról táviratozzák: *Bellosores* bornagykereskedő a szabadkai pályaudvaron nyolc darab ezrest vesztett el. A becsületes megtalálónak négyezer korona jutalmat tűzött ki.

— **Öngyilkosság az apa sirján.** Pozsonyból táviratozzák: *Kreichl* Adolf 23 éves kereskedő-segéd, aki két hónap óta foglalkozás nélkül volt, nemrég elhunyt apja sirján tegnap délután föbe lőtte magát. Öngyilkosságát főként a feletti elkeseredésében követte el, mert nem volt keresete.

— **Utalványhamisítás egy biztosító intézetnél.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A *Janus* bécsi életbiztosító-intézet tisztviselői kinos helyzetben vannak néhány nap óta. Alig hagyják el az intézet *Andrássy*-ut 48. szám alatti irodahelyiségét, tisztos távolból ugyan, de egyre nyomon követi őket néhány titkos rendőr. Bárhová mennek, bármit tesznek is a detektívek nem tágitanak mellőlük. A kellemetlen rendőri megfigyelésnek egy hatezer koronás utalványhamisítás az oka, a melyet nagy ügyességgel követett el a most is ismeretlen tettes. Az eset így történt: Még a múlt hét vége felé elegánsan öltözött fiatal hölgy lépett be egy *Dorottya*-utcai pénzintézeti irodájába. A hölgy egy *hatezer koronás* utalványt hozott, a melyet a *Janus* bécsi kölcsönös életbiztosító intézet budapesti fiókja állított ki s az utalvány beváltását kérte. A pénztáros az utalványt átvette s hirtelenében már ki is akarta fizetni. Ovatosságból ismételtén szemügyre vette az utalványt s most feltűnt neki, hogy az igazgató aláírása alatt ceruza vonások láthatók. Az utalványt erre a fölfedezésre átadta a levelezési osztálynak, a hol összehasonlították az aláírást a *Janus* leveleivel s konstataáltak, hogy az utalvány igen ügyes hamisítvány. Mire a hamisításról a biztosító-intézetet és a rendőrséget telefonon értesítették, a hölgy, a kinek a hosszas késedelem föltűnt, ügyesen a kijáró felé huzódott s mielőtt megakadályozhatták volna, kerekét oldott. A rendőrség azt hiszi, hogy a tettes, a kinek eddig semmi nyoma nincs, közel áll az intézethez.

— **Csendélet Zarádon.** Alig van község *Aradmegye*ben, ahol közbiztonsági állapotok olyan gyenge lábon állnának, mint *Zarádon*. A községbe nincsenek csendőrök s ennél fogva a rablások, gyújtogatások és lopások napirenden vannak. Hétfőn hajnalban a bíró házat gyújtották fel s az emberek vagyonbiztonsága fényes nappal sincs biztonságban. A község háza irodái helyiségéből lopkodnak a községi jegyzőnek a község háza mellett levő kertjéből nappal lopkodják el a gyümölcsöt. A képviselőtestület már régebben csendőrséget kért a községben, kérelme azonban még most sincs elintézve s innen vannak a diszes közbiztonsági állapotok.

— **Elfogott sikkasztó.** A múlt héten *Simai* és *Lengyel* budapesti divatárú cég feljelentést tett a rendőrségen könyvelője: *Gyenes* Miksa ellen, aki 1400 korona elsikkasztása után megszökött. A rendőrség körözőlevele folytán elfogták a sikkasztót *Karsbadban*. A pénzzel *Gyenes* a karlsbadi löversenyen játszott, még pedig fényes eredménnyel. *Gyenes*nél ugyanis 2000 korona készpénzt találtak, tehát hatszáz koronával többet, mint amennyit elsikkasztott. A rendőrség megindította a sikkasztó kiadatása iránti eljárást.

— **A lelenc regénye.** Huszonnégy esztendővel ezelőtt siró apró jószágot találtak Budapesten a Várház közelében. Csipkés, finom fehér pólyában feküdt a kis fiú, de nem volt mellette egy sor írás, a mi kilétét elárulta volna. A gyermeket bevitték a lelencházba s mert *János* napján és a Várház mellett találták

Vámházi Jánosnak keresztelték. A kis János szépen fejlődött s mikor fölseperedett, kertész lett belőle. Sok kalandon, bajon ment keresztül, míg végre megnősült. Balsorsa most sem hagyta el. Hogy-hogy nem, kimondták rá, hogy örült, gondnokság alá helyezték és bevitték a lipótmezei tébolydába. Allapota itt annyira javult, hogy az orvosok indítványára a törvényszék a gondnokság alól feloldotta s úgy volt, hogy holnap elbocsátják az intézetből. Vámházi János nem tudta bevárni a szabadság napját. Tegnap délután még gondosan dolgoztatott a tébolyda kertjében, estére már nem találták sehol. Vámházi keresztül mászott a tébolyda fakerítésén és kerekelt oldott. A tébolyda igazgatósa Vámházi szökését bejelentette a rendőrségnek, a mely megindította a nyomozást.

— Pusztító ciklon Chalen sur Saone-ból táviratozzák: Tegnap este 6 és 7 óra között itt erős ciklon pusztított, amely házakat rombolt le és fákat tépett ki. A Saone folyón több hajótorlás történt és az Alcazar elpusztult. A felhőszakadás következtében a víz elöntötte az utcákat és behatolt az üzletekbe.

— Agyonlőtt rablógyilkosok. A mult héten Prugovec szlávóniai községben rablógyilkosság történt. Kuterics Simon parasztagazda házába éjnek idején rablók törtek be s a házigazdát és feleségét megfojtották, azután pedig a mi értékesebb holmit találtak, köztük 485 korona készpénzt elrabolták. A csendőrségnek sikerült még a mult szombaton a gyilkosok közül kettőt *Miszlovics* Avram és *Piskovics* szeméjében elfogni, kiket a csendőrök, hogy a további nyomozást folytathassák, egyelőre a belvárosi járásbírósi börtönben helyezték el. A két gyilkost külön-külön, de egymás mellett levő cellába zárták be, így sikerült aztán nekik vasárnap éjjel a közfalat áttörni s az egyik börtön kéményén kijutottak az épület tetejére, honnan megszöktek. A szökést csak másna reggel vették észre, sikerült is még a délelőtti órákban nyomukba akadni, de mire a csendőrök utolérték őket, már akkor a két gyilkos a Dráva partjához közeledett s átakart menekülni a Dráván. Szerencsétlenségükre a parton nem volt csónak s mikor látták, hogy az üldöző csendőrök már utoléri őket, a folyóba vetették magukat és uszva akarták elérni a magyar partot. A csendőrök vízi jármű hiányában nem tudták őket követni s mivel többszöri felhívásukra sem tértek vissza, utánuk lőttek. Hat lövést tett a két csendőr s ebből az ötödik lövés *Miszlovicsot* fején találta, a hatodik golyó pedig *Piskovicsnak* a hátán *furódott* keresztül. Az előbbi rögtön elmerült, a másik még uszott pár percig, de azután ő is elmerült. A két gyilkos holttestét még azon éjjel kifogták és elvitték Prugovecra. A többieket még keresi a csendőrség.

— A színházi zenekar hangversenye. Az aradi színház zenekara *Krüger* Károly zenekarigazgató vezetésével csütörtökön este 8 órától tizenegyig hangversenyt rendez a városi sörccsarnok és a városi kávéház előtti téren.

— Vegyen jó cipőt Porter Vilmos Nagy Aruházában a Szabadság téren, s ha nem lakik helyben, úgy rendeljen ezen cégnél, melyről biztos lehet, hogy legnagyobb lelkiismeretességgel fogja a megbízást eszközölni. A cég városi és megyei telefonja 324. Öt forintos vásárlásnál teljesen ingyen kap művészies életnagyságu fényképet bármely kis arckép után: csupán a díszes papírkéretért térítendő meg 3 korona.

— T. Üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadójavainkat érdeklő megbízásokat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Váltóhamisítás váltók nélkül. *Pollák* Samu 25 éves budapesti könyvelő ezelőtt két esztendővel a *Frommer* testvérek budapesti cég nevére összesen 1400 korona összegű váltót hamisított. A pénzzel külföldre szökött, de a lelkiismerete nem hagyta nyugodni. Levelet írt a

főnökeinek, melyben töredelmesen bevallotta bűnét és bocsánatot kért. A cég följelentette *Pollákot*, de bár a rendőrség követte, a váltóhamisítót csak a mult év végén tartóztatták le Bécsben, ahonnan Budapestre kísérték. A váltókat a leszámítoló intézet már régen megsemmisítette, s így azok a vizsgálat során már nem szerepelhettek. *Pollák* mindamellett beismerte bűnét, de hiába való is lett volna a tagadása, mert a tanúk is rávallottak. A törvényszék *Pollákot* magánokirathamisításért 8 hónapi börtönnel sújtotta. A tábla helybenhagyó ítélete ellen vádlott semmisségi panaszt jelentett be, azal az indokolással, hogy a bíróság még a vádlott beismerése dacára sem győződhetett meg kétségtelenül a vádbeli cselekmény elkövetéséről, miután a váltók nem állottak rendelkezésére. A Kuria szüneti tanácsa ma — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — *Szekely* Ferenc koronaügyész indítványára, a semmisségi panaszt elutasította.

Elzúllott primadonna.

(A szinpadról a szemétdombra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

A berlini rendőrség a minap egy holtrészeg asszonyt szedett fel az egyik külváros árkából.

Ez ez esemény egy ragyogó életpályának volt a lehető legszomorubb befejezése.

A berlini „zsidó rétek”-nél egy árokban találtak az arra járó emberek, teljesen elzúllott állapotban, egy körülbelül negyvenéves asszonyt és beszállították a kórházba.

Az alkohol tulságos élvezete folytán teljesen tönkretett nő személyazonosságának megállapításakor kiderült, hogy *Schwarcz* Alvine a neve.

Ez a *Schwarcz* Alvine pedig nem más, mint a néhány évvel ezelőtt *Noir* név alatt ismeretes volt énekesnő, aki egy csomó berlini színháznak volt ünnepelt primadonnája. Gyönyörű hangjával és szépségével akkor meghódította az egész német fővárost.

Schwarcz Alvine egy szegény cipésznek volt a leánya s csak szülei segítségével tudta tanulmányait befejezni. Az öreg szülők, kik azt hitték, hogy le nyuk óriási jövedelme folytán minden gondtól megszabadulnak, keserűen csalódiak. Alvine rövid idő múlva bucsút mondott azoknak a deszkáknak, melyek a világot jelentették rá nézve.

Egy öreg orosz főúrral, *Tsernievsky* birodalmi gróffal utra indult. Mintegy 16 évig élt így az énekesnő a gróffal a legnagyobb fényűzésben, mely idő alatt szüleivel semmit sem törődött. Egyszer aztán a gróf meghalt s Alvine elhagyatottan állott a világban.

Halála előtt azonban mégis gondolt szeretőjére a gróf, a mennyiben végrendeletében 200.000 rubelnyi vagyonon kívül még egy pazarul berendezett svájci villát hagyott.

„Noir”-kisasszony természetesen birtokba vette az örökséget s ettől az időtől kezdve ismét körülrajongta egy csomó szerencselovag. A még mindig szép nőt el tudta bolondítani egy lovag s úgy lett *Schwarcz* Aloise *Falbisch* báró felesége. A házaspár rettenetes kölkekezése azonban csakhamar elnyelte az egész vagyont; adósság adósságra torlódott, majd váltókat hamisítottak, s mikor a párt le akarták tartóztatni, *Falbisch* báró agyonlőtte magát. Az asszonyt a bíróság három évre elzárta, s kiszabadulása után hiába igyekezett állást keresni, seholsem kapott szerződést.

A nagy szükségben a ledér élet karjaiba vetette magát s ekkor vége volt mindennek.

Csavargása közben elvetődött Berlinbe is; a szülők és rokonok azonban már meghaltak,

s így *Falbisch* bárónéból rongyszedő lett. Szüvedései a borra és a pálinkára szorították s úgy került abba az utszéli árokba, a honnan a rendőrség szállította a kórházba.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségekről tesz jelentést: *Burger* Netji, Budapest. — *Acél* Vilmos, Esztergom. — *Roth* A. Gyula, Nagyvárád. — *Reich* M. és társa, keresk. cég, Budapest. — *Tomastyk* Mari, Losonc. *Singer* Mózes, Kosow. — *Krenn* József, Marburg.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 16.

Déltőzsde. Buzakínalat mérsékelt, vételkedv gyöngö. Lányha irányzat mellett 10.000 méterzázsa került forgalomba, 20—25 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonaművek 5—10 fillérrel olcsóbbak. Időjárás boros.

Zárhat 12 órakor:

Buza októberre	6.77—6.73
Rozs októberre	5.77—5.78
Zab októberre	5.19—5.20
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	4.76—4.77
Tengeri 1903. májusra	4.78—4.79
Répe augusztusra	10.30—10.40

Zárhat 5 órakor:

Buza októberre	6.86—6.87
Rozs októberre	5.87—5.88
Zab októberre	5.25—5.26
Tengeri júliusra	4.76—4.77
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	4.78—4.79
Répe augusztusra	10.30—10.40

Zárhat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	680.25
Magyar hitelrészvény	709.—
Leszámlolóbank részvény	451.—
Rima-Murányi vasmű részvény	497.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	696.75
Közüti vasut	617.50
Városi villamos vasut részvény	311.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, július 16.

Magyar aranyáradék 4%	121.25
Magyar koronáradék 4%	97.90
Magyar arany 4 1/2%	119.—
Magyar ezüst 4 1/2%	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.90
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	206.—
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	162.—
Oszták papíráradék	101.50
Oszták aradék ezüst	101.50
Oszták aradék arany	120.50
Koronáradék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Oszták-magyar bankrészvény	1595.—

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.50
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnáról délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 8.56

Május 1-től bezáróig szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 9 óra 23 perckor.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Julius 16. —

Magyar elrendelés: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 100—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 108—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 108—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 107—8 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 108—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 108—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 108—8 fillérig.

Sertéselátás: Julius 13. napján volt készlet 45,025 darab, Julius 14. napján főlhajtott 194 darab, Julius 14. napján elszállított 568 darab, Julius 15. napján maradt készlet 44,651 darab. Üzlet: Változatlan.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: Hardy I. D.

[26]

(Folytatás.)

KILENCEDIK FEJEZET.

Ez éjszakán Ray a szemét sem hunyta le; folyton Nazaréna haragos tekintetét látta, szüntelenül a fülebe csengett megvető hangja! O és az asszonynak igaza volt; nyomorult teremés, gyáva fickó volt Ray saját maga előtt is. Hiszen aki valaha azt mondta volna neki, hogy más ember feleségét annak akarata ellenére, erőszakkal meg fogja csókolni, azt egyszerűen leütötte volna.

Megmondta-e Nazaréna a férjének, hogy milyen gyalázat érte? Az anyja kedvéért, ki oly büszke volt az egyetlen fiára. Raynek inkább azt kellett kívánnia, hogy Nazaréna ne szólt legyen a férjének, hiszen mit fog róla gondolni az anyja? Különben azonban nem tördött volna, ha szól is Nazaréna az orvosnak. Fitzallannal még csak el tudna bántani! Erre a gondolatra égető szűgyenérzés vetett a lelkében magas hullámot. Tehát nem elég, hogy szűgyent hozott az asszonyra? Még tetézni akarja azzal, hogy a férjét bántalmazza, esetleg megöli?

S mindennek az elgondolása után türethetlenné tetszett előtte az a tudat, hogy Fitzallanné el fog utazni, anélkül, hogy neki meg bocsátot volna; ma szerda van, a gőzhajó csütörtökön indul Liverpoolból, ahova Fitzallan elkíséri a feleségét. Talán Londonból való elutazásuk előtt még talál alkalmat, hogy egy pillanatig négyszem közt beszélhessen az asszonnyal. Mindenesetre meg akarta kísérelni, azért rögtön a reggeli után elment Fitzallanéhoz és kérdezte, otthon vannak-e. A cseléd felelete le-sújtó volt, gazdája és annak felesége már a hajnali vonattal elutaztak Liverpoolba.

Ray első gondolata az volt hogy szintén elutazik Liverpoolba, de aztán felhagyott ezzel a gondolattal. Liverpoolban Fitzallanné ismerősökkel fog találkozni, kik szintén Kanadába utaznak, aztán meg az orvos is ott volt a azért Ray nem remélhette, hogy zavartalanul beszélhet Nazarénnal.

Aztán írni akart, de ezt a tervet is elvetette. Nem tudta, hova címezze a levelet, ha pedig a „Szirén” kapitányának ír azzal a kéréssel, hogy adja át a levelet Fitzallannak, mikor a hajóra száll, sorai az orvos kezébe juthatnak s ez abban az esetben, ha Nazaréna nem szolt a férjének, csak bosszúságot és félreértéseket szerez a házaspárnak.

Végre eszébe jutott Raynak, hogy a Quebecbe induló hajók mindig megállnak hosszabb vagy rövidebb ideig Movilleben s ott is vesznek fel utasokat; gyors elhatározással bement a hajós társaság irodájába s megkérdezte, mikor érkezik a Szirén Movillebe; azt felelték neki, hogy pénteken délelőtt, de nem tudják biztosan, hogy mely órában. Arra a kérdésre, hogy van e még üres hely a hajón, azt felelték, hogy még három hely áll rendelkezésre. Ray jegyet váltott s hazament gondolkozott a további lépéseken melyeket tenni szándékozott. Otthon össze van csomagolva mindene, mert hiszen a hét végén azart indulni svájci útjára. Bőséges utiköltséggel is rendelkezett. Ha holnap, az alatt míg a Szirén az ir csatornát szeli át elindul hazulról annak örve alatt, hogy Doverbe megy a vasutal s ehelyett az ir postavonattal indul Dublinba, elég jókor érke-

zik Movillebe, hogy a Szirén megérkezését ott bevárhassa. A többi aztán a véletlenre kell bízni. Az egész tervben csak az szomorította, hogy meg kell csálnia az anyját, sőt egyenesen hazudnia kell neki, de ez volt szerencsétlen cselekedetének a büntetése.

Elbucszott hát családjától, kérte anyját, hogy eleinte ne számíton levélre s ne írjon neki, míg meg nem írhatja a címét. Hálát adott az Istennek mikor végre beleülhetett a bérkosiba, mely az állomásra vitte.

A Szirén pénteken reggel jókor beszaladt a movillei kikötőbe, felvette a postát és az utasokat aztán rövid idő múlva elindult tovább. Azok az utasok kik Liverpoolba száltak a fedélzetre, még mind aludtak a kajitók csak akkor nyitak meg, az utasok csak akkor jelentek meg a fedélzeten, hogy utolsó pillantást vessenek a zöld ir partokra, mikor a hajó már a nagy oceánon jártas a szárazföld csak mint sötét bíborfelhő tűnt fel a szemhatáron. A reggel felségesen üde és tiszta volt. Az atlantioceán kék vize olyan sima volt, mint a tükör s a hajó úgy tűnt fel ezen a ragyogó síkságon, mint a tó vizén uszó hatyu.

Az első között, kik a fedélzetre jöttek, volt Fitzallan Nazaréna; közömbösen szemlélgetve utitársait, hirtelen összeerezett, mert alig három lépésre tőle kalapjával a kezében állt Percival Ray.

— Ön itt? — kiáltotta a fiatal asszony félig felháborodva, — hogy jutott ide?

— Dolgom van... asszonyom... oda-át... Amerikában, — hebegte Ray.

— Ugy, — felelte Nazaréna hidegen; aztán elfordult tőle és a fedélzet másik oldalára ment, anélkül, hogy Ray követni merte volna. De azért megfigyelte, hogy Fitzallanné egy hölgy mellé ült, kit nyilván ismert s beszélgetésbe merült vele; mikor az ismerős hölgy eltávozott, a kapitány foglalta el az üres helyet, de őt meg csakhamar elhitták onnan s ekkor Ray összeszedte bátorságát s odaült a fiatal asszony mellé, aki azonban úgy tett, mintha észre sem venné s mereven bámult maga elé a talajra. Ray szíve majd megrepedt, olyan hevesen dobogott; szinte fuldokolva szólalt meg:

— Szabad szólnom önhöz, asszonyom?

— Miért kérdi? — hangzott a gunyos felelet. — Mint rendesen, most is nagyon jól választotta meg az időt!

— Hogy értsem ezt? — kérdezte Ray bámulva.

— Mert senki sincs itt a közelben — felelt az asszony keserűen. — Ki tudná jobban, mint ön, hogy ez a legalkalmasabb idő arra, hogy szűgyent hozzon az asszonyra.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Térzene

a Városi sörcaarnok és kávéház előtt

Ma csütörtökön, július 17-én

este 8—11 óráig

a Városi sörcaarnok

a Városi kávéház

előtti téren

az „Aradi Nemzeti Színház” zenekara

KRÜGER KÁROLY

zenekarigazgató személyes vezénylete mellett

hangversenyt

rendez válogatott műsorral.

Csődtömeg eladási hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok ezennel köz-
hírré teszem, hogy vb. **Zeiner Ignác**
aradi rőfös kereskedő csődtömegéhez
tartozó és a csődleltárban 16—1470 tétel-
számok alatt összeirt kelmék, szövetek,
vásznak és egyéb rőfös áruk, melyeknek
leltár szerinti beszerzési ára 49425 K 61
f, becsértéke pedig 27,239 K 99 f, to-
vábbá a csődleltárban 1471—1486 tétel-
számok alatt felvett üzleti felszerelési és
berendezési tárgyak, melyeknek beszerzési
ára 2572 K, becsértéke pedig 1241 korona,
ajánlati verseny útján a következő felté-
telek mellett eladatnak:

1. Az írásbeli ajánlatok a becsérték-
nek megfelelő 10%-os bánatpénzzel ellátva
**1. évi július hó 26-ának délelőtti
9 órájáig** nálam adandók be.

2. Az ajánlatok az áruraktárra és az
üzleti felszerelési tárgyakra akár külön-
külön, akár pedig együttesen tehetők.

3. Vevő köteles a vételárat és a vé-
tételári összeg utáni III-ad fokú bélyeg
illetéket **1. évi augusztus hó 1-ig**
kezeimhez készpénzben lefizetni és a meg-
vett árukat, illetőleg bolti felszerelési tár-
gyakat ugyanezen határnapig átvenni és
elszállítani.

4. A beérkezett ajánlatok fölött a csőd-
választmány **1. évi július hó 26-ának
délelőtti 10 órájaker** Mittler Izidor
dr. választmányi elnök ügyvédi irodájában
tartandó ülésén fog határozni, fentarván
magának a jogot, hogy a beérkezett aján-
latok közül bármelyiket elfogadhassa, eset-
leg valamennyit visszautasithassa és az
árverést esetleg azonnal szóbelileg foly-
tathassa.

5. Az áruk és felszerelési tárgyak mi-
nősége, mennyisége és azonosságáért a
csődtömeg nem szavatol.

6. Ha a vevő a fentebbi feltételek bár-
melyikének eleget nem tesz, bánatpénzé-
nek elvesztésén felül az általa megvett
tárgyak saját költségére és veszélyére fog-
nak eladatni.

A csődleltár irodámban és az árurak-
tár közbenjöttöm mellett bármikor meg-
tekinthető.

Aradon, 1902. július hó 15-én.

Dr. Velcsov Géza,

ügyvéd, Arad, Sárossy-utca.

NAPIREND.

Július 17. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Elek. — Pro-
testáns naptár: Elek. — Görög-keleti naptár (Július 4.):
Kréta András. — A nap két 4 óra 5 perckor, nyugszik 7
óra 35 perckor. — A hold két 4 óra 57 perckor, nyugszik
1 óra 25 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szom-
baton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és
pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepna-
pokon zárva. Helyiség: Ereklye-muzeum helyisége mellett
ülésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra
küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjá-
rás várható: Meleg, sok helyütt csapadék, zivatarok.

2150—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A pécskai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ó-Pécska község végrehajtónak, Czicziriga Péter ó-pécskai lakos végrehajtást szenvedő elleni 127 korona 78 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, a pécskai kir. járásbíró területén lévő, Ó-Pécska községben fekvő, az Ó-Pécska 603. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. a. ingatlanra az árverést 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi augusztus hó 11-ik napján délelőtt 9 órakor ennél a telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 80 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törv. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi május hó 9-ik napján.

Dr. Jakó,
kir. albiró.

1244

Egyedül valódi angol

THIERRY-féle BALZSAM.

Egészség-rendőrlleg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az övegek fölszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. Hasonlíthatlan hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél; enyhíti a hurutot és megzúntatja a kiköpést, eltávolítja a fájdalmas köhögést s meg ilyen időt bajokat is meggyógyít. 2. Kútnó hatása van torokgyulladásnál, rekedtség-nél, a nyelv bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megzúntat mind-n lázt. 4. Meglehetőn gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgörget, kölköt és hasrágást. 5. Gyenge hashajtó és vér-tisztító hatású, tisztítja a veséket, megszűnteti a hypochondriát és buskomoragot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kútnó szolgálatot tesz fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpénésznél, minden fog és szájbajnál, megszűnteti a felhűgést s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kútnó gyógyszer minden sebre, akár régi, akár új, sérülésekre, orvászra, pattanások, füstölök, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, rüh, kősz, a kiütésekre, felpattogzott és érdes kezekre stb., megszűnteti a fejfájást, zugást, szakszást, köszvényt, felfújást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zöld apszá-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a gyáramból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott eredeti dobozokban 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4 korona, Bosznia és Herzegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 60 fillér, 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. — Szétküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kilátás még a legrégibb sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőce

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhetők és utóérhetlen úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcs használható: gyermekágyas fájó mellére, tejszűrés megakadásánál, mell-megkeményedés, orvász, minden időt bajoknál, sebes lábak, vagy tagokra, sebek, szűrés, dagadt lábak, náál, sőt csontszűrés is: ütés, szúrás, vágás, zúzás- és lövéseknél; minden idegen anyag, mint: üveg vagy faszilánk, homok, seret, törzs stb. kiszívására; mindentelje dagadtok, kelesek, támadások, pokol-var, sőt rákbajnál is; gilisztá ellen, körömméreg, pörsevés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvésétől farsadt tagjaira, nyakdagadtak, a vér betegségei, fullólyás, gyermek-otvar stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldetik: a szállítás csakis a árak előleges beküldése vagy utánvét mellett történhetik. Két tégely ára szállítással együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindeukit óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pragada” beégetve legyen.

A gyógyhatásukban utóérhetlen eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbször már az orvos megérkezéseig is segítenek, nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéketlen és hatás nélküli úgynevezett pótszereket használni, amelyekért a pénz hiába dobja ki, hanem csakis ezen két régén jónak elismert, valódi, olcsó, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan világírú szer kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esetben készletben kell tartani. Ahol pedig ezen szernek a valódiság minden kellekeivel ellátva nem volna kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzengel Apotheke” Pragada bei Robitsch-Sauerbrunn

megrendelni.
Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszerárban, Zágráb, Mittelbach S. gyógyszerárban, Bécsben C. Brady gyógyszerárban. 1931

3859—1902. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy F. Schriffert Mihály végrehajtónak, Kohlman János és neje végrehajtást szenvedő elleni 600 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Elek községben fekvő, az eleki 1524. sz. tjkvben A. + 1. sor., 1501/23. hrsz. ingatlanra az árverést 2308 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi szeptember hó 15-ik napján délelőtt 10 órakor Elek község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 20% át, vagyis 461 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1902. évi június hó 1-ső napján. Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Pogonyi,

kir. tszéki albiró.

1245

ALAPITTATOTT 1876.**BERÁN ANTAL ÉS FIA**

kárpitós és díszítő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz. (Gróf Nádasdy-ház.)

Elvállalnak a legegyszerűbbtől a legfinomabb

lakás-berendezést minden stylben

a legjutányosabb árak mellett.

Kárpit-papir nagy raktár.

(Tapéta) gipsz és Machse, dombor-menyezetek és kemény dombormű

a legművésziesebb kivitelben. — Tervek és árjegyzékek kívánatra lesz készítve. Minden fővárosi verseny kizárva.

Lószőr, afrik és szégras matraccz raktáron.

Mindennemű vászon és fa-ablakredőnyök, egyleti dísz és díszítési zászlók gyártási terme, ünnepélyek és termek díszítési vállalata.

Tekeasztalok behuzása helyben és vidéken.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Berán Antal és Fia.

955

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Több kiállításon első díjjal kitüntetve.

Városi és megyei telefon 132. szám.

Kényelmes új családi ház

szép nagy saroktelekkel, saját vízvezeték, fürdőszoba stb. a Simándi- és Lenkey-ut sarkán eladó Bővebbet ugyanott. 1150

Házi kisasszony.

Jó házból való, szolid német gyermekkertész, ajánlkozik nagyobb gyermekek mellé; a háztartás minden ágában segédkezne. Czim a kiadóbivatalban. 1242

Adóügyben teljesen jártas
adóvégrehajtó,

ki a román nyelvet is beszéli, f. évi augusztus hó 1-től f. év december 31-éig, 4 korona napidij mellett

Mondorlak körjegyzőségénél
alkalmazást nyer.

Felszerelt folyamodványok körjegyzőséghez Mondorlak, u. p. Glogovác intézendők. 1248

**Gurahonezi
portlandcement**

egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normáknak 60-70 százalékkal felülmúlja, rendkívül finom őrlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható

Krisán János Arad, nagyvárad-ut 12. és
Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertáránál

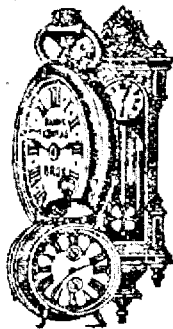
Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is elfogad és a cementet kívánatra házhoz szállítja. 274

Nagymennyiségű

**lécz
és
deszka
eladó**

az Aradi
Nyomdarészvény-
társaságnál.

Jó órákat olcsón

küld 3 évi írásbeli jótállás
mellett privát vevőknek

Konrád János

órágyára,
aranyárak kivitelű háza

BRÜX, 270 sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra 5.80.
Valódi ezüst láncz frt 1.20.
Nickel ébresztő óra 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerrel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 1900
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Knizse Ignác

puskaműves, városligeti lövőde. Elvállal javításokat mindennemű fegyvereken és új agyak készítését legszebb kivitelben, olcsó árban. Ugyanott egy női biczikli eladó. 1125.

TELEFON 438

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vétel és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogczédulák,

arany és ezüstművek készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Egy teljesen új

kerékpár

első gyártmány

1902. modell, — kéz alatt

eladó.

1247

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használatát által, mely egy pár nap alatt elmulaszt Szeplő, májfolt, bíbros, bőrvörösséget és mindennemű arczfoltzást. E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, rózs és orém színben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk órtéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálójánál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler Gy. Lajos, Simándon: Csiky Lukács gyógyszerész uraknál.

Rozsnyay-féle**chinin czukorka, chinin csokoládé**

pályakoszorúzott készítmény.

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiros Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrísztetésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden másszert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack

Cacao blanc

Cseresznye

Császárkörte

Anizette

Chartreuse

Marasquino

Vanillia

Benedictine

Curacao

Kávé

Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszertárában

Aradon, Szabadság-tér.